

universitātes avīze

CETURTDIENA,
1. APRILIS,
2002. GĀDS

№13

Latvijas Universitātes izdevums (iznāk kopš 25.09.1922.)

sveicam

Korporācijai SPĪDOLA - 55

11. martā studenšu korporācija SPĪDOLA svinēja 55 gadu jubileju. Par tās vēsturi, nozīmi un iespējām saruna ar korporācijas SPĪDOLA t/l Rīgas kops seniori SANITU VASIĻJEVU.

Par korporācijas SPĪDOLA pirmsākumiem

Atšķirībā no vairākām citām korporācijām, kas dibinātas Latvijā, SPĪDOLA ir dibināta Vācijā 1947. gada 11. martā. Viena no tās dibinātājiem ir Austra Eichmane - apbrīnojami gaišs un dzīvespriecīgs cilvēks. Bēgļu gaitās viņa savulaik devās uz Vāciju, vēlāk - uz Austrāliju, tomēr nesēn nolēmusi karjā mainīt dzīvi un atgriezties šeit, Latvijā.

SPĪDOLA ir pirmā ārpus Latvijas dibinātā studenšu korporācija. Mūsu korporācijas locekle ir Valsts prezidente Vaira Viķe-Freiberga, viņa ir pirmajā *coetus* (6. *coetus*), kas uzņēmis ārpus Eiropas, Kanādā.

1991. gadā ārzemju spīdolas Latvijas Zinātņu konferences laikā sapulcināja cilvēkus un ierosināja nodibināt korporācijas

SPĪDOLA Rīgas koku Latvijā. Tagad var teikt, ka 1991. gadā esam uzsākušas savu darbību Latvijā.

Par jubileju

9. martā par godu jubilejai notika svētku dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā, pēc tam - svīnīgais akts Universitātes aulā, kur bija klāt arī rektors un ļoti daudz aicināto viesu. Diena noslēdzās ar saviesīgu pasākumu, bet jubilejas pasākumi - 10. martā ar komersu. Bijām patīkami pārsteigtas, ka jubilejā kopā ar mums bija arī Valsts prezidente. Viņa ir personība, kas izraisa cieņu ar savām zināšanām, pieredzi, prātu, bet galvenokārt kā cilvēks.

Par korporācijas dzīlāko nozīmi

Korporācija ir kā ģimene - draudzība un atbalsts, piederības izjūta. Tā ir iespēja satikt personības, cilvēkus 18 līdz 84 gadu vecumā, kuri studējuši un strādājuši visos iespējamajos amatos. Tad, kad tikko esi sācis studēt, korporācija ir vislabākais veids, kā iejusties akadē-

SPĪDOLAS saimē ir arī Valsts prezidente Vaira Viķe - Freiberga (otrā no kreisās)

miskajā dzīvē un gūt gan morālu, gan materiālu atbalstu. Tiek bagātināta brīvā laika pavadīšana, tas kļūst piesātinātāks.

Korporācijām ir pašām savi internie un arī daudzi kopīgi or-

ganizēti sarīkojumi, piemēram, Valentīndienas balle, Sporta dienas, katru gadu aprīlī rīkojam Teātra festivālu.

Korporācija GUNDEGA, 5. lpp. ▶

Šajā numurā

Augstākās izglītības iespējas Francijā - 2. lpp.

Vai Universitātē ir mājīga vide? - 9. lpp.

Ko mācītājs Jānis Bitāns saprot ar sievišķību un vīrišķību - 10. lpp.

Fuksēšana ģeogrāfu gaumē - 11. lpp.

Sports - 11. lpp.

Universitātes zobrati ir iekustināti

Par to, kāda būs fakultāšu dzīve, to darbības virzieni un nākotnes vizijas, lielo rūpi uzņēmušies to vadītāji - dekāni. LU Filoloģijas fakultātē tā ir profesore JANĪNA KURSĪTE - PAKULE.

"Universitātes Avīze" ciemojās pie dekānes reizē, kad viņas kabinets bija pildīts brīnišķīgiem ziediem, kuri dāvāti viņas piecdesmitajā dzimšanas dienā.

Ari no mums sirsnīgs sveiciens profesorei Janīnai Kursītei-Pakulei viņas lielajos svētkos! Mūsu saruna bija par to, kāda veidojas fakultāte un kādi ir studenti.

Es gaidu

Patiesībā jocīgi, bet līdz šim latviešiem nav bijusi literatūrzinātnes vārdnīca (viena plāniņa tulkota no krievu valodas pirms

daudziem gadiem), par atsevišķu dzejas terminu vārdnīcu vai enciklopēdiju nerunājot. Pa brīvajiem brīžiem esmu sagatavojusi vienu tādu, kuras nosaukums būs "Dzejas vārdnīca". Tā ir apjomīga, ap 500 lapušu bieza grāmata ar plašu fotogrāfiju klāstu. Tajā ir gan nopietns, akadēmiskais aspekts, gan nenopietns jeb precīzāk - ironiskais un pašironiskais. Ceru, ka studentiem un visiem tiem, kas kaut drusciņ interesējas par dzeju, latviešu literatūru vai kultūru kā tādu, nebūs jāviļas. Gribēju arī kaut nedaudz gaisināt "mitu" par latviešiem kā par ļoti sausiem, akadēmiskiem, garlaicīgiem ļaudīm. Vārdnīcai pavisam drīz jānāk klajā izdevniecībā "Zinātne".

Man prieks par dāvanu, bet...

No Liepājas Pedagoģijas akadēmijas esmu saņēmusi dāvanā vairākus tikko iznākušus zinātnisko rakstu krājumus. Dāvāna lieliska, bet pamācoša. Liepāja mums ir aizsteigusies

4. lpp. ▶

Latvijas esošie un topošie juristi 2001. gada 2. novembrī Ministeres universitātes doktora diploma pasniegšanas svēņībās. Diplomu saņem LU Juridiskās fakultātes dekāna vietas izpildītājs Kaspars Balodis. No kreisās: Dr. Kaspars Balodis, Sanita Panrija, Arnis Drille, Dr. Jānis Lazdiņš

jaunumi

LU Studentu padomei jauns priekšsēdētājs

LU SP ievēlēts jauns priekšsēdētājs – Teoloģijas fakultātes students Jānis Palkavnieks. Diezgan pretrunīga persona. Par viņu ir dažādi viedokļi. Vienu no tiem varat lasīt "UA" mājas lapā internetā: <http://home.lanet.lv/~luua> - "Nepjāpā! Ienaidnieks noklausās!"

Sanāksme Eiropafakultātē

Brīdis Eiropafakultātes Akadēmiskās padomes sēdē. No labās: Prof. Olli Athola, Helsinku Ekonomikas augstskola (*Helsinki School of Economics*), Junhani Dammerts, Somijas Izglītības ministrija - Eiropafakultātes Vadības padomes priekšsēdētājas vietnieks, Prof. Pērs Kristens Mudske (*Per Kristen Mydske*), Oslo universitātes profesors - Norvēģija, Dr. Rozvita King (*Roswita King*) - Vācija - Eiropafakultātes ekonomikas programmas koordinatore

25. un 26. februārī Rīgā (Latvijas Universitātē) notika kārtējā Eiropafakultātes Akadēmiskās padomes (*Academic Board*) sanāksme, kurā tika pārrunāti akadēmiskie jautājumi. Šo jautājumu apspriešana piedalās Baltijas jūras valstu pārstāvji, kas ļoti nopietni un

detalizēti veic savus pienākumus šajā starptautiskajā institūcijā.

Sanāksmē tika apspriesti Eiropafakultātes mērķi un darbības virzieni nākamajos četros gados.

BIRUTA SLOKA

Augstākās izglītības iespējas Francijā

Līdz ar Latvijas gatavošanos iestāties Eiropas Savienībā, kļūst nepieciešama franciski runājošu speciālistu apmācība, it īpaši sociālo zinātņu (juridiskajā, ekonomiskajā, politisko zinātņu, starptautisko attiecību) jomā. Pašlaik franču valoda tiek mācīta 16 Latvijas augstākajās mācību iestādēs, un to apgūst 1300 studenti. Francijas vēstniecība dod savu ieguldījumu šajā jomā, starpuniversitāro līgumu ietvaros, piedāvājot Latvijā mācību priekšmetu apmācību franču valodā. Katru gadu apmēram desmit studentiem, kuri turpmāk vēlas strādāt valsts pārvaldē, Francijas vēstniecība, pateicoties Francijas valdības piešķirtajam stipendijam, piedāvā iespēju turpināt izglītību Francijā.

Pilna cikla augstākās izglītības studijas

Augstāko izglītību pilna cikla studijās var iegūt universitātēs un *grandes écoles* - augstākās izglītības mācību iestādēs, kurās notiek atlases konkurss iestājesāmenu veidā.

Universitāte

Studijas iedalās trīs ciklos. Katrs cikls noslēdzas ar diploma saņemšanu.

* Universitātes pirmais cikls ir studijas pēc vidējās izglītības iegūšanas. Tās ir divu gadu mācības, pēc kurām iegūst Universitātes vispārējo studiju diplomu DEUG (*Diplome d'études universitaires générales*).

* Otrā cikla studijas arī ilgst divus gadus un tas ļauj uzsākt kādu specializāciju. Iegūstamie diplomi ir atkarīgi no studiju formas: Licence (kvalifikācijas diploms, ko iegūst pēc 3. studiju gada universitātē), ma?trise (atbilst augstākās izglītības 4. mācību gadam), MST ma trise de sciences et techniques (Zinātnes un tehnikas baka-lauris), *Diplôme d'ingénieur* (Inženiera diploms).

* Trešā cikla studijas ļauj padziļināt savu specializāciju vai arī sākt nodarboties ar zinātnisko pētniecību. Iegūstamie diplomi: Augstākās specializētās izglītības diploms DESS (*Diplôme d'études approfondies*) iegūst viena gada laikā, un tas ļauj nodarboties ar zinātnisko pētniecību. Šī diploma ieguvējs var turpināt studijas doktorantūrā (3 vai 4 gadus).

Grandes écoles

Neatkarīgas iestādes, kas lielākoties pakļautas ministri-jām vai tieši premjerministram. Salīdzinot ar universitātēm, tām ir atšķirīga studiju gaita, uzņemšana (nepieciešami iestājpār-baudījumi) un noslēgums. Šo iestāžu absolvēšana Francijā ir prestiža jautājums.

(*Grandes écoles* ar zinātnis-

ko, literatūras vai komerc-izglītības novirzienu veic stu-dentu atlasē dažādos līmeņos konkursu kārtībā:

* Pēc vidusskolas beigšanas iestājoties šādā skolā, studen-tam jāmacās piecus gadus.

* Tiem, kas nāk no Augst-skolu sagatavošanas klasēm CPGE (*Classe préparatoire aux grandes écoles*), kā arī tiem, kuriem jau ir Universitātes vis-pārējo studiju diploms DEUG, Universitātes tehnoloģijas dip-loms DUT (*Diplome universitari-rede technologie*) vai Vecākā teh-niskā speciālista diploms BTS (*Brevet de technicien supérieur*), jāmacās trīs gadus.

Medicīnas studijas

Mediķus, farmaceitus un zobārstus sagatavo universitātē pēc īpašas studiju programmas. Tās ir grūtas, un notiek atlase pēc pirmā mācību gada. Studiju ilgums ir atkarīgs no vēlamā diploma (6 līdz 11 gadi).

Īsā cikla augstākās izglītības studijas

* Īso mācību programmu mērķis ir iegūt profesiju. Studi-jas ilgst divus gadus, un tās paredz obligātu darba stāžu kādā uzņēmumā.

* Šīs mācību programmas sagatavo augstas kvalitātes teh-niskos darbiniekus dažādās jo-mās: lauksaimniecībā, rūpniecībā, pakalpojumu sniegšanā, tirdzniecībā.

- Universitātes diploms tehniskajās zinātnēs DUT (*Diplôme universitaire de technologie*) iegūstams tehnoloģiskās universitātēs vai institūtos.

- Universitātes zinātnes un tehnisko studiju diploms DEIST (*Diplôme d'études universitaires scientifiques et techniques*) iegūstams universitātē.

- Vecākā tehniskā speciālista speciālista diploms BTS (*Brevet de technicien supérieur*) iegūstas privātos vai publiskos lice-jos (vidusskolas) pēc speciālas mācību programmas.

2. un 3. cikla studijas Francijā

Prasības: Latvijā iegūts baka-laura vai maģistra diploms; la-bas franču valodas zināšanas; vēlme iegūt Francijas universi-tātes otrā cikla diplomu licence un ma?trise, ko iegūst attiecīgi pēc 3. un 4. studiju gada univer-sitātē vai trešā cikla diplomu DEA (Padziļināto studiju dip-loms) vai DESS (Augstākās specializētās izglītības diploms)

Atbildes uz jautājumiem par iespējām studēt Francijā varat meklēt internetā:

<http://www.tour.FL.lv>
Francijas Kultūras centra mājas lapa iepazīstina ar Franciju un Francijas mācību sistēmu. Tajā atrodama informācija arī par citām mājas lapām minētajā

jomā. Jūs varat iegūt informāci-ju par Francijas Kultūras centra piedāvātajiem franču valodas kursiem, par DELF (Franču va-lodas zināšanas apliecināošs do-kuments) un DALF (Padziļinā-tas franču valodas zināšanas ap-liecināošs diploms) eksāmenu kārtēšanas iespējām, kā arī par franču valodas zināšanu pār-baudes noteikumiem tiem, kas vēlas iestāties kādā no Francijas universitātēm pirmajā kursā, par Francijas valdības stipendi-jām mācībām maģistrantūrā.

<http://www.cnous.fr>

CNOUS (Universitāšu un skolu nacionālais centrs) savā mājas lapā sniedz noderīgu in-formāciju par studentu dzīvi, ik-dienas sadzīves jautājumiem, uzturēšanās un izklaidēšanas iespējām, studējot Francijā.

<http://www.edufrance.fr>

Aģentūra EDUFRANCE sniedz informāciju franču un angļu valodā par studiju pro-grammām, citām apmācības programmām (piemēram, va-saras kursiem, kas ir viena no franču izglītības sistēmas ie-pazīšanas iespējām), par iespēju daudzveidību, ārzemju studentam izvēloties studiju jo-mu, par jautājumiem, kas saistīti ar formalitāšu kārtēšanu studijām Francijā, dzīvesvietas izvēli, ārzemju studentu sadzīvi utt.

Francijas Kultūras centrs Rīgā

<http://www.tour-FL.lv>
culture@delfi.lv
Francijas-Latvijas Zinātnis-kās informācijas centrs (*Fonda-tion Hachette*): Francijas-Latvi-jas zinātniskās informācijas centrs dibināts 1995. gadā, un tā galvenais mērķis ir attīstīt zināt-nisko apmaiņu starp Franciju un Latviju. Tas ietver plašai publi-kai pieejamu informācijas cen-tru, kurā ir vairāki tūkstoši dažādu darbu: rokasgrāmatas, informācijas bukleti par augst-skolām, daļlīteratūra utt. Tas specializējas zinātniskās litera-tūras piedāvājumā visplašākajā nozīmē (eksaktajās, humanitā-rajās un sociālajās zinātnēs).

Tuvākai informācijai

Sadarbības partneri Latvijā
* Latvijas Universitāte (Juri-diskā, Ekonomikas un vadības fakultāte, Politisko Zinātņu de-partaments, Tulkošanas maģi-trantūra) <http://www.lu.lv>
* Daugavpils Pedagoģijas universitāte: <http://www.dpu.lv>
* Liepājas Pedagoģijas akadēmija: <http://www.lieppa.lv>
* Vidzemes Augstskola: <http://www.va.lv>
* Latvijas Kultūras akadēmi-ja: <http://www.lka.edu.lv>

Teologam Edgaram Ķiplokam būtu 95 gadi

Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes mācībspēkam un avīzes "Universitas" līdzstrādniekam EDGARAM ĶIPLOKAM 2002. gada 3. aprīlī paliktu 95 gadi. 1999. gada 2. augustā viņš aizgāja mūžībā. Edgars Ķiploks Latvijas Universitātē studēja teoloģiju, strādāja par asistentu, bet pēc kara - par Eвангелiski luteriskās baznīcas mācītāju ārpus Latvijas. Viņa baznīcas vēsturnieka darbība turpinājās ASV.

Students un asistents Universitātē

Edgars Ķiploks dzimis Rīgā. Jau no bērnības viņu fascinēja baznīcas atmosfēra. Atdarīnot mācītāju, zēns sprediķoja. Tiesa gan, sprediķis sastāvēja no viena vienīga vārda "Amen!". Skolas gaitas Edgars Ķiploks sāka V. Olava komercskolas priekšskolā, izglītību turpināja Tirdzniecības skolā Smiltēnē, bet pēc tam - V. Olava komercskolā, kura deva savam laikam ļoti labu izglītību. No skolas gadiem viņam prātā palikusi ticības mācība saskarsmē ar rakstnieku un skolotāju Apsišu Jēkabu.

No 1926. līdz 1928. gadam Edgars Ķiploks Universitātē studēja tautsaimniecību, no 1928. līdz 1937. gadam - teoloģiju, iegūstot teoloģijas kandidāta grādu. No studijām teoloģijā viņu īpaši saistījis profesora K. Kundziņa ievadkurss "Jēzus dzīve". Čitīgās studijas, darbība korporācijā un publicista veikums nepalika neievēroti, Universitātes vadība Edgaru Ķiploku nolēma atstāt pie augstskolas sagatavoties zinātniskajai darbībai. Sākumā Edgars Ķiploks bija subasistents, bet vēlāk kļuva par jaunāko asistentu pie Baznīcas vēstures katedras. No 1930. līdz 1934. gadam viņš bija "Universitas" redakcijas sekretārs, bet no 1934. līdz 1935. gadam - atbildīgais redaktors.

Publicista rosme pirmskara Latvijā

Nosaukumu "Universitas" jaunajam preses izdevumam, kas sāka iznākt 1930. gadā, ieteica profesors Kārlis Straubergs. Šim laikrakstam Edgars Ķiploks tikai pirms kara vien deva ap pussimts rakstu un 20 recenzijas par vēstures, sabiedriskajiem un studentu dzīves jautājumiem. Līdztekus viņš iesniedza rakstus arī avīzēm "Latīšs", "Ceļš" un "Svētdienas Rīts". Galvenie Edgara Ķiploka darbi izdevumā "Universitas": "Pirmie studētie latvieši", "Baznīcas loma kara un miera jautājumā", "Amerikas grāmatniecība", "Grāmatu izdevēji un grāmatu rūpniecība", "Prāvesta Dr. K. Kundziņa studiju gadi", "Statistikas ziņas par mūsu draudzēm", "Reliģijas un konfesijas skaitļos". 1932. gada 15. februārī autors aizsāka kultūrvēsturisku

rakstu sēriju "Pirmie studētie latvieši", kuru turpināja 1932. gada 15. martā. 1932. gada 15. maijā viņš veltīja apceri Jurim Alunānam - studentam, bet 1934. gada 1. novembrī rakstīja par brīvības cīņās kritušajiem studentiem.

E. Ķiplokam patika veidot rakstus vairākos turpinājumos, lai iespējami metodiski, sīki un pamatīgi izstrādātu doto tēmu.

1940. gada 27. februārī Edgars Ķiploks "Universitas" publicēja skīci "Atmiņu vitne", kurā atceras, kā tapa "Universitas" 1. numurs un kādi pārdzīvojumi viņam ar to saistās: "Pirmā numura dēļ iekļuvi lielās nepatīkšanās. Biju parakstījis par atbildīgo izdevēju, nemaz nezinādams, ka šim stāvoklim vajadzīgs 25 gadu vecuma cenz. Dabūju stāties izmeklēšanas tiesneša rīcībā, dot parakstu par

raksta nosaukums lieliski izsaka paša Edgara Ķiploka personības būtību.

Brīvajā pasaulē

Sākoties Latvijas okupācijai, Edgars Ķiploks devās trimdā uz Vāciju, kur 1944. gadā atjaunoja izdevēju un publicista darbību. Kopš 1951. gada viņš dzīvoja un strādāja ASV, darbojās par mācītāju latviešu draudzēs un kopās Dienviddakotā un Ziemeļdakotā, Aijovā, Jēzus draudzē Mīneapolē. Teologs nodibināja reliģisku rakstu apgādu "Sejējs". No 1956. gada viņš izdeva kristīgu mēnešrakstu "Ceļa biedrs".

Savā mājā Mīneapolē Edgars Ķiploks paveicis unikālu darbu: izveidojis Latvijas Eвангелiski luteriskās baznīcas arhīvu ar 2500 dzimtenes dievnamu fotoattēliem, ārskatītiem un iekšskatītiem. Arhīvā ir vairāk nekā 1000

līdz šim nav līdzvērtīga. Savāktis bagāts informatīvais un ilustratīvais materiāls, fotoattēli vien ir 545. Par sava darba mērķi Edgars Ķiploks raksta, ka, trimdas gaitas staigājot, viņa skats allaž griežas atpakaļ uz dzimteni, arī uz tās dievnamiem. Tādēļ viens no šīs grāmatas mērķiem ir saglabāt baznīcas tādas, kādas tās, dodoties bēgļu gaitās, ir atstājuši trimdinieki. Darbā lielākoties izmantoti Latvijas brīvvalsts laika fotoattēli. Dotas ziņas par draudzēm gan agrāk, gan 1986. gadā, un tā ir smaga apsūdzība komunistiskajam režīmam: draudzes nespēj uzturēt baznīcas, tās tiek sagrautas vai laika zoba bojātas, izmantotas dažādiem sekulāriem nolūkiem.

Mācītāju dzīvesstāstu apzinātājs

Krājumā "Nāc Man līdz!" Edgars Ķiploks apkopojis 36 liecības par to, kā latviešu mācītāji trimdā un dzimtenē saklausījuši Dieva aicinājumu kļūt par dvēseļu ganiem. Grāmatu 1990. gadā izdeva Latvijas Eвангелiski luteriskās baznīcas apgāds Amerikā. Daža atbilde uz vaicājumu "Kāpēc kļūvat par mācītāju?" ir fragmentāra, cita - personiska. Nevar, piemēram, bez savilpojuma lasīt Latvijā labi pazīstamās mācītājas Vairas Bitēnas atziņas, ka viņai grūtajā bērnībā palīdzējušas lūgšanas. Aizkustina bijušā leģionāra Mārtiņa Ozoliņa dzīvesstāsts: karš, smags ievainojums, pašmācības ceļā gatavošanās ordinācijai mācītāja amatā, darbs Mīneapolē Sv. Paula latviešu draudzē. Šis atmiņas autors rakstījis dienu pirms operācijas.

Edgars Ķiploks ir savācis un izlēvis arī materiālu par ticības dēļ vajātājiem - tiem mācītājiem, kurus īpaši apkarojis komunistiskais režīms.

Korekts "vecā stila kungs"

Viens no trimdas teologiem, ar kuriem Edgars Ķiploks ticis, ir profesors Vilis Vārsbergs. "Pirmo reizi ar Edgaru Ķiploku tikos 1960. gadā," stāstīja Vārsberga kungs. "Tolaik biju ordinēts kā mācītājs Amerikas Eвангелiski luteriskajā baznīcā, bet vēlejos ordināciju arī Latvijas Eвангелiski luteriskajā baznīcā Grandrapidos, mans eksaminētājs bija Edgars Ķiploks. Tā sākas mūsu kontakti, it īpaši, kad es jau kalpoju latviešu draudzēs. Mūs saveda kopā sociālais, sabiedriskais darbs, lai arī vienā pilsētā nedzīvojam un tuvi draugi nekad nebijām.

Edgara Ķiploka lielākais devums, kā man šķiet, ir 1952. gadā noorganizētais reliģiskās literatūras apgāds "Sejējs", kurš izdeva vairāk nekā 20 dažādu grāmatu. "Sejējs" kļuva par pamatu Latvijas Eвангелiski luteriskās baznīcas ārzemēs apgādam, viena cilvēka iniciēta iestāde par tapa par baznīcas iestādījumu.

1955. gadā nodibinājam Latvīšu draudžu apvienību Amerikā, kas pārtapa par Latviešu baznīcu Amerikā. Uz sinodēm sabrauca liela daļa latviešu mācītāju, arī Edgars Ķiploks. Saskaņmē viņš palicis atmiņā kā nopietns "vecā stila" dzimtenis, un šis viņa tēls gadu gaitā nemainījās.

Domāju, ka Ķiploks bija Dieva aicināta mācītāja paraugs - ar sirdi un dvēseli kalpoja par draudzes ganu. Viņš ilgu gadus sarakstījis ar kristiešiem Latvijā, arī komunistu laikos. Tālab lieliski pārzināja situāciju dzimtenē. Edgara Ķiploka pamatīgais darbs par baznīcām un draudzēm Latvijā nemaz nevarētu tapt bez situācijas pārzināšanas. Nebūtu pareizi teikt: Edgara Ķiploka arhīvs - tas ir Latvijas Eвангелiski luteriskās baznīcas Amerikā īpašums, un tagad baznīcai jālemj, ko darīt ar savu mantu. Visoptimālākais variants vest arhīvu uz Latviju. Gribu pieminēt kādu mazāk zināmu Edgara Ķiploka darbošanās šķautni - viņš bija arī dziesmiņnieks. Dziesmu grāmatā atrodas pieci viņa oriģināldarbi un septiņi tulkojumi.

Skaidrs, ka mūža novakarē Edgara Ķiploka aktivitāte vairs nebija tik liela, nu jau abi ar dzīvesbiedri mūžībā. Savās personīgās dzīves izpausmēs Edgars Ķiploks bija rezervēts. Zinu tikai, ka viņa bērni nekādās latviešu aktivitātēs nav piedalījušies, reizumis tāda var būt reakcija uz vecāku pārāk lielo sabiedrisko rosni.

Pelnīta atzīnība dzimtenē

Latvijai atgūstot neatkarību, Edgara Ķiploka paveiktais arī dzimtenē sāka saņemt pienākošos atzīnību. 1994. gada 19. aprīlī Latvijas Zinātņu akadēmija piešķīra viņam goda doktora grādu vēsturē. Edgars Ķiploks ir Triju Zvaigžņu ordeņa kavālieris. Viņa devums neaprobežojās tikai ar teoloģijas nozari - darbība publicistikā un izdevējdarbībā ļauj šo personību raksturot ar visaptverošajiem vārdiem - atklātības darbiņnieks.

VJVA APINĪTE

"Mans redaktora laiks 1934./35. gadā nebija viegls. Sākumā visi numuri bija pakļauti iepriekšējai cenzūrai."

dzīves vietas nemainīšanu un beidzot sēsties apsūdzēto solā. Tiesa mani sodīja ar trim dienām aresta, labi vēl, ka soda izciešanu nosacīti atlaida."

1934. gada 15. septembrī Edgars Ķiploks kļuva par "Universitas" redaktoru. Par savu neilgo redaktora laiku un aiziešanas iemesliem Edgars Ķiploks 1980. gadā atceras: "Mans redaktora laiks 1934./35. gadā nebija viegls. Sākumā visi numuri bija pakļauti iepriekšējai cenzūrai. Vēlāk cenzūru atcēla, bet tad iznāca citas nepatīkšanās. Pietiekami neiedziļinājies, biju iespiedis kādu Teodora Zeltiņa dzeju, kas nepārprotami parodēja Ulmani. Nācās stāties sabiedriskā lietu ministra Bērziņa priekšā. 1935. gada 15. februārī "Universitas" darbībā pagāja pieci gadi. Bijām sarīkojuši viesības, ieaicinot arī bijušos redaktorus, konventu pārstāvjus. Šilde tobrīd atradās apcietinājumā, bet bija atsūtījis legālā kārtā caur pastu un prokuratūras kontroli apsveikumu. Tā nolasiņu un uzaicināju nosūtīt Šildem sveicienu. Tā parakstīja visi, izņemot divus no klātesošajiem. Vēstuli prokuratūra bija aizturējusi un nodevusi prezidentam. Ministru kabinets pārrunāja lietu un nolēma visus parakstītājus sodīt, atlaizot no valsts, resp., "pašvaldības darba".

Ministru kabinets pieprasīja, lai Edgars Ķiploks atsakās no redaktora amata. Viņš atteicās, paliekot tikai kā autors.

Kad Šilde bija aizgājis mūžībā, Edgars Ķiploks "Universitas" 1990. gada 65. numurā publicēja piemiņas rakstu "Viņa sirds dega Latvijai". Draugs allaž paliek draugs, konjunktūras apsvērumiem te nav vietas. Ši

mācītāju ģimētju un vairāk nekā 400 mācītāju personālieti. Unikālajā bibliotēkā glabājas ap 2000 grāmatu un brošūru par baznīcām un draudzēm.

Edgars Ķiploks veicis plašus pētījumus par latviešu draudzēm Lietuvā, luterāņu draudzēm Latgalē, par liviem Latvijā. Latviešu draudžu vēsture sakārtota 600 lappusēs ar 500 ilustrācijām.

Afkal "Universitas" autors

Pēc okupācijas "Universitas" apklusa uz veseliem 14 gadiem. 1954. gadā iecienītais izdevums atkal atsāka ceļu pie lasītājiem ASV. Arī trimdā izdotajos "Universitas" numuros Edgaram Ķiplokam netrūkst nozīmīgu rakstu. Tā, piemēram, 1957. gada 4. numurā lasāms raksts "Latviešu studentu kustības simts gadi", 1956. gada 3. numurā publicēts viņa raksts "Tautiskā kustība un korporācijas", kurā runāts par Tērbatas universitāti un par pirmo latviešu tautības studentu attieksmi pret korporācijām. Būdam korporācijas "Latvis" biedrs, Edgars Ķiploks aizstāv korporācijas un to lielo lomu jauniešu izaugsmei. Par to viņš raksta "Universitas" 1965. gada 16. numurā, rakstā "Kas ir korporācija?": Arvien biežāk Edgaram Ķiplokam jāķeras pie spalvas, lai rakstū par amata brāļiem, kuri aizgājuši mūžībā. "Universitas" 1993. gada 71. numurā publicētais raksts "Mūžs Dievam un Dzimtenei" veltīts arhibīskapa Arņolda Lūša piemiņai.

Izcilā teologa mūža darbs

Pats apjomīgākais Edgara Ķiploka darbs ir "Dzimtenes draudzes un baznīcas", kuram

Universitātes zobrati ir iekustināti

◀ 1. lpp.

priekšā, jo viņiem regulāri iznāk augstskolas zinātniskie raksti, arī studentu zinātniskie raksti. Nevar teikt, ka LU filoloģijā nekas netiktu darīts. Iznāk krājums "Baltu filoloģija", slāvu nodaļas krājums "Philologica", atsevišķi krājumi klasikas nodaļas un bibliotēkzinātņu nodaļas pētniekiem. Taču noteikti vajadzīgs plašāks, aptverošāks izdevums. Tā varētu būt LU zinātnisko rakstu humanitārā sērija, varbūt, paredzot sīkāku sadalījumu, – vēstures, literatūrzinātnes, valodniecības sērija. Tas vēl ir pārdomājams un kopīgi apsverams jautājums. LU Zinātnes daļas vadītāja Dace Gertnere nupat sagatavojusi priekšlikumus un nolikuma projektu LU zinātnisko rakstu izveidei. Lidz šim Filoloģijas fakultātes mācībspēki raksti ir "izkaisīti" visdažādākajos Latvijas un ārzemju zinātnisko periodisko izdevumu krājumos. Kas literatūrzinātniekiem Filoloģijas, Moderno valodu, Pedagoģijas fakultātes liedz izveidot savu zinātnisko rakstu sēriju? Tiem nav jāzina reizi mēnesī, bet varbūt reizi ceturksnī. Šie LU Raksti būtu nozīmīgi arī tajā ziņā, ka tie varētu ienākt jaunā pētnieku paaudzē, doktoranti ar savām publikācijām. Nav noslēpums, ka doktorantiem iespējams ar rakstu kādā no esošajiem starptautiski recenzējamajiem izdevumiem (vismaz humanitārajās zinātnēs) ir visai grūti.

Fakultātē izveidots Polonikas un Bohēmikas centrs

So centru vada Baltu filoloģijas nodaļas pasniedzēja Iveta Grinberga. Nosaucums, vismaz Latvijas apriņķī, tāds neparastāks. Kaut arī bohēmika mums vairāk asociējas ar bohēmu (abi vārdi gan sākotnēji cēlušies no vienas vārdsaknes), starptautiskajā zinātniskajā un studiju apriņķī tas nozīmē poļu (polonika) un čehu (bohēmika) studijas. Ar jaunu ieceri – Krievu valodas un kultūras centra ideju – saspaņojušies arī Slāvu nodaļas pārstāvi. So centru piekritusi atbalstīt Krievijas vēstniecība, piešķirot līdzekļus telpu remontam, kā arī gādājot par vizuālo noformējumu (grāmatas, kartes). Tas ir apsveicami. Svarīgi, lai atjaunotos regulāri zinātniskie sakari ar Krievijas universitātēm, zinātniskajiem institūtiem. Nav tā, ka nekas šajā jomā netiktu darīts, bet pagaidām tie vairāk ir bijuši atsevišķi kontakti, kas turpinās, pateicoties tā vai cita pasniedzēja personiskajai iniciatīvai. Taču te jāņem vērā arī tas, kas tika secināts senenajā auditā, ko fakultātē veica LU komisija J. Stoņa vadībā, centri ir laba un apsveicama lieta, bet tikai tad, kad nedublē esošo struktūru darbību. Audita rezultātā tika konstatētas atsevišķas dublējošas funkcijas, kas redza-

mas vairāku mūsu fakultātes centru darbībā. No vienas puses, centrs paver brīvākas un plašākas, arī neformālākas rīcības iespējas, bet, no otras puses, jāskatās, vai tas nepārvēršas par nodaļu nodaļu vai katedru katedrā.

Studenti - droši un ziņoši

Filoloģijas fakultātes studenti neatpaliek no drošajiem un uzstājīgajiem (labā nozīmē) Juridiskās, Ekonomikas un vadības un citu fakultāšu studentiem. Kaut vai mūsu fakultātes studentu jaunais liders Agris Raipulis, arī studijās pieredzējušākie – maģistrants Pauls Balodis, studentu žurnāla "Vārti" redaktore Ilze Spērga un citi. Ja studenti nāk ar savām prasībām un savu studiju redzējumu, tad arī mācībspēkiem ir jādomā, kas studiju programmās varbūt ir jāmaina. Ne maiņas dēļ, bet būtības dēļ. Īpaši gribu izcelt studentu radošo darbību. Kā Baltu, tā Slāvu, kā arī citās nodaļās mācās studenti, kas paralēli studiju darbam sacer dzeju, prozu, mūziku. Tie ir viņu labākie, gaišākie gadi, kad liekas - iepriekšējais ir neglābjami novecojis, viss jāveido pilnīgi jauns un pilnīgi citāds. Ļoti labi – lai mēģina un lai dara. Jau minētais studentu žurnāls

"Jo katras fakultātes augšupeja ir reizē arī visas Universitātes augšupeja. Tu iekustini vienu zobratu, otrs otru, trešais arī, un sāk darboties viss mehānisms."

"Vārti" par iepriekšējiem numuriem saņēma samērā negatīvu vērtējumu no "Literatūra un Māksla Latvijā" un citiem izdevumiem. Studenti, kur tas viņiem likās pieņemami, ņēma kritiku vērā, bet par pārējo, kur uzskatīja, ka pārņemts nepamatoti, deva preti tā, ka radās reizē prieks un bažas. Tā visa rezultātā jaunais "Vārtu" numurs ir krietni labāks (manā kā lasītājas skatījumā).

Žurnāls "Jaunā Gaita", studenta publikācija un sponsori

Publikācijas "Jaunā Gaita" autors ir Baltu nodaļas 2.kursa students Sandis Laime, un darbu sauc "Raksti Latvijas klintīs". Tā ir ļoti aizraujoša tēma - klintņu rakstu zīmes (petroglifi), to iespējamā simbolika. Latvijas smilšakmens klintis ir saglabāties samērā daudz ipat-nēju zīmju, un tās ir jāpēta, ņemot vērā starptautisko pētniecības pieredzi šajā jomā. Prieks, ka Sandis Laime ir arī Morberga stipendiāts. Atsevišķi gribu teikt paldies ārzemju latviešiem, kas atbalsta baltistikas studentus ar stipendijām par sek-mīgām studijām un pētniecisko darbību. Ar stipendijām teātra mākslas studentus pagājušā gada nogalē

iepriecināja Čikāgas latvieši (R. Spuris). Viens no lielākajiem un naudas izteiksmē pamatīgākajiem atbalstītājiem ir skolotājs Tupešu Jānis no ASV, kurš nu jau trešo gadu piešķir stipendijas jauniešiem latviešu folkloras pētniekiem.

Taču mecenātu sakarā ir svarīgi domāt ne tikai par studentu papildstipendijām, bet arī par fakultātes auditoriju un apkārtnes sakopšanu, meklējot un piesaistot papildlīdzekļus. Mums ir apsolījums no firmas "Amāja" prezidentes Dzintras Uibo, ka firma piešķirs līdzekļus (Ls 1000) vienas auditorijas remontam un aprikojumam. Mūsu fakultātē daudzas auditorijas ir nerenomētātas vai gandrīz nerenomētātas kopš tālajiem padomju laikiem, tā ka paveras plašs darbības lauks gan Universitātei (fakultātei) pašai, gan eventuālajiem sponsoriem.

LU vadības izpratne un atbalsts

Gan fakultātes administrācijas sēdē, gan Domes sēdē pasniedzēji izteikuši atbalstu LU vadības idejai paredzēt budžetā ipašus līdzekļus fakultāšu attīstībai un nākotnes iestrādēm. Ēst vajag visiem! Nabdzīgajām fakultātem naudas

komisija

Darbojos valsts prezidentes V. Viķes-Freibergas izveidotajā Valsts valodas komisijā, kuru vada Māra Zalīte. Tas ir ļoti atbildīgs, darbietilpīgs, bet ar izglītību visciešākajā kārtā saistīts darbs, kas lielā mērā saistīts arī ar koordinēšanu, vājo punktu apzināšanu un jaunu risinājumu meklēšanu. 13. martā apmeklējām Daugavpili, viesojamies Daugavpils Pedagoģiskajā universitātē, runājam ar pedagogiem gan par latviešu valodas padziļinātu apguvi, gan par universitātes sadarbību ar Daugavpili esošajām skolām. Vēlējāmies palūkoties, kā Daugavpili sokas ar latviešu valodas apguvi, kas notiek turienes mazākumtautību skolās. Daugavpils nav tikai krievu - tā ir poļu, baltkrievu, ebreju un citu minoritāšu iedzīvotāju pilsēta. Man kā Izglītības apakškomisijas vadītājam ir darbs kopā ar tādiem izcilie valodniecības speciālistiem kā profesore Dace Markus, asoc. prof. Igors Koškins, Maija Baltiņa, Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvjiem, skolu direktoriem (Ukrainu vidusskolas direktori Lidiju Kravčenko), kas patiešām labi pārzina latviešu valodas situāciju Latvijas mazākumtautību skolās. Viens no konkrētajiem darbiem būtu izveidot latviešu valodas kultūras kursu visās Latvijas augstskolās, tostarp arī LU. Jādomā par atraktīviem mācību līdzekļiem, valodas mācību grāmatām, kas veidotas pēc mūsdienu metodikas. Lai studentiem tās būtu patīkami pašķirstīt. Komisijā ir iezīmēti daudzi virzieni konkrētai darbībai, taču komisija nav tas vairogis, uz kura uzliks visus valodas lietu, lai tos atrisināsies pati no sevis vai tikai ar komisijas locekļu pūlēm. Taču komisija ir tāda "saliņa", kurā tagad, pateicoties skolotāju un citu cilvēku aktivitātem, ieplūst visdažādākā informācija, interesanti priekšlikumi, ko darīt, ko mainīt konkrētajā valsts valodas pozīciju nostiprināšanas darbā. Viens, ko gan gribētos uzsvērt, – rūpes par valsts valodu nekādā ziņā nenožīmē Latvijas mazākumtautību valodu ignoranci.

tēmas semestra, bakalaura, maģistra darbiem

Daudz interesantākiem, ar dzīvi vairāk saistītiem ir jābūt studentu semestra darbiem. Svarīgi ir akadēmiskie pētījumi un tas, lai studenti savos pētnieciskajos darbos apgūst iemaņas, kas būs vajadzīgas, ja viņi izvēlēsies zinātnes ceļu. Taču tikpat svarīgi, lai viņi pētītu tādas tēmas, kas skar katru valodas lietotāju un arī pašu studentu: par personvārdu, par uzvārdu attīstību Latvijā, par studentu žargonu, par t. s. novadu valodu un novadu mentalitāti (čangalisms un latgaliskums – kas kopējs, kas atšķirīgs; piebaldzēnisms; kurzemnieku raksturs; kas tie malēnieši, vai vēl šodien ir? Lībiešu raksturs; sēļu identitātes jautājums; krievi Latvijā un krievi Krievijā – kas viņus vieno un kas šķir; novadu-literatūra – kāda tā ir? "Kari" Rīgā par pieminekļiem – kur tos likt un vai likt, un kas mitisks tajos slēpjas utt., utt.).

Vēlēšanās, kas saistītas ar Filoloģijas fakultātes, Universitātes, Latvijas izglītības un zinātnes augšupeju

Arvien vairāk studenti paši, arī fakultātes, Universitātes vadība (te pat nevar un laikam nav vajadzīgs nošķirt, kurš vairāk) domā par attīstību, par pārmaiņām kā studiju, tā zinātniskajā darbībā. Šos gan konkrētos, gan vēl pagaidām ne pārāk konkrētos nākotnes attīstības metus nav iespējams veikt bez vairākiem obligātiem nosacījumiem. Tā ir pašu studentu, mācībspēku un LU vadības ieinteresētība un darbības sašķaņotība. Jo katras fakultātes augšupeja ir reizē arī visas Universitātes augšupeja. Tu iekustini vienu zobratu, otrs otru, trešais arī, un sāk darboties viss mehānisms. Manuprāt, Universitātē šie zobrati ir iekustināti, mehānisms ir uzsācis savu gaitu. Dod, Dievs, ka ceļa vidū mēs bieži nemainītu virzienu, kurp doties.

Ar Filoloģijas fakultātes dekāni profesori Janīnu Kursīti-Pakuli tikusies
MĀRA SADOVSKA

Darbojas latviešu valodas

Dzīvākas, mūsdienīgākas

Korporācijai SPĪDOLA - 55

◀ 1. lpp.

kuras goda filistrs ir Rundāles pils direktors, katru gadu maijā organizē pils sakopšanas talku. Tajā tiek aicinātas piedalīties arī citas korporācijas un akadēmiskās organizācijas.

Akadēmiskā vienība AUSTRUMS rīko Darba svētkus, katru gadu viņi izbrauc apkopt kādu kultūrvēsturisku pieminekli dažādos Latvijas novados.

Katru pavasari notiek Maija komeršs (lielākie svētki). Tajos cenšamies sapulcēties visas, neraugoties uz savu aizņemtību. Oficiālā puse ir iesākumā, vēlāk attiecības korporācijā veidojas uz draudzības, sadarbības pamatiem.

Bez SPĪDOLAS ir vēl 12 studentu korporācijas, 23 studentu korporācijas un piecas akadēmiskās organizācijas.

Korp! SPĪDOLA prezidijs

Par iestāšanos korporācijā

Korporācija var iestāties tad, ja kāds no tās biedriem tevi uzaicina vai iesaka. Tā ir arī zināma atbildība, ko uzņemies par šo cilvēku - tu garantē viņa stāju, uzvedību, principus. Ir nosacījums, ka jābūt apmeklētiem trīs viesu vakariem, tikai tad

mēs ar jaunajām meitenēm runājam par iestāšanos. Korporācija būtībā ir mūža organizācija, un, tajā iestājoties, tiek pieņemts lēmums uz visu dzīvi. Korporācija jāpieņem kā dzīvesveids. Pastāv, protams, arī iespēja izstāties uz laiku vai kļūt par pasīvo korporācijas lo-

LU rektors profesors Ivars Lācis un profesore Dace Markus

cekli, ja ir kādi sadzīves vai darba apstākļi. Ja meitene pārtrauc studijas, viņai no korporācijas jāizstājas līdz laikam, kad studijas tiek atjaunotas. Korporācijas pamatnoteikums ir būt studentam vai arī iegūta augstākā izglītība akreditētās augstākās izglītības mācību iestādēs.

SPĪDOLAI ir kopas visā pasaulē, un, aizbraucot pat uz citu kontinentu, tu vari tur sastapt korporācijas biedrus un kontaktēties ar tiem.

ANDA LASE

Uzticīgs medicīnas vēsturei un Latvijai

riskām tradīcijām: 1) atgriešanās pie apdrošināšanas medicīnas jeb slimu kasēm, 2) ārstu žurnāla atjaunošana un 3) ārstu piemiņas saglabāšana. Turpmāk, jau kā Latvijas Ārstu biedrības valdes loceklis, viņš sniedza vēsturisku pamatojumu veselības aprūpes sistēmas sakārtošanai, vienpadsmit gadus bija žurnāla "Latvijas Ārsts" informācijas un vēstures redaktors, bet ar viņa tiešu vai mazāk tiešu līdzdalību tika iezīmēti vismaz četrdesmit objekti Latvijā (piemiņas plāksnes, pieminekļi un piemiņas akmeņi, medīļu vārdā nosauktas ielas, iestādes u. tml.). Bet līdz tam viņam bija jānoiet pietiekami garš vēstures avotu izziņas un sapratnes ceļš, kas prasīja daudz neatlaidības un pacietības, iekams kļūt par atzītu autoritāti savā specialitātē.

Arnis Viksna ir dzimis 1942. gada 25. februārī Lubānā, mežziņa Andreja Viksnas ģimenē. Pēc četriem gadiem viņš zaudēja tēvu, un viņa mātei, skolotājai Ārijai Viksnai, nenācās viegli izskolot četrus bērnus.

Pēc aspirantūras, izpaliekot vakancei katedrā, Arnis Viksna 1969. gadā tika nosūtīts darbā uz Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeju, kurā nostrādāja gandrīz trīsdesmit turpmākos gadus gan kā līdzstrādnieks un nodaļas vadītājs, gan arī - krietni vēlāk - jau kā galvenais speciālists. Vīlīnāja jau praktiskā ārstniecība, taču nācās izšķirties, kam veltīt savu mūžu. Tā bija medicīnas vēsture, un šodien var teikt, ka izvēle bija veiksmīga ne tikai Arnim Viksnam pašam, bet arī

Latvijas medicīnai kopumā.

Ienākot universitātē 1998. gadā un veicot tiešos darba pienākumus medicīnas un farmācijas vēstures docēšanā un, pats par sevi saprotams, līdzdarbojoties LU Vēstures muzejā, daudz plašākas iespējas pavērās arī pētnieciskajam darbam, ko Arnis Viksna ar gandarījumu labprāt izmantoja, īpaši pievērsoties savas fakultātes vēstures rūpīgai izpētei. Jo ne tikai cildeno priekšteču izcilie sasniegumi, bet arī neveiksmes prasīja apkopojumu un analīzi, lai novērtētu un izmantotu to ne tik vieglajā atjaunotās fakultātes darbības sākumposmā.

Nostrifikācijas gaitā 1992. gadā Arnim Viksnam tika piešķirts medicīnas doktora grāds. Latvijas Medicīnas akadēmija 1994. gadā viņu ievēlēja par Dr. med. *honoris causa*, bet LU 1998. gadā - par profesoru. Sabiedriskā jomā ilgāku laiku viņš bija Latvijas Medicīnas vēsturnieku apvienības (zinātniskās biedrības) sekretārs, bet no 1993. gada līdz 1997. gadam - tās prezidents; kopš 1996. gada ir Latvijas Zinātņu vēsturnieku apvienības viceprezidents, darbojies arī žurnālu u. c. izdevumu redakcijas padomēs un kolēģijās, veicis Latvijas Zinātņu padomes ekspertu, Kauņas Medicīnas akadēmijas doktorantūras komitejas locekļa u. c. pienākumus. Kopš 1994. gada viņš ir Internacionālās Medicīnas vēsturnieku asociācijas īstenais loceklis un kopš 1998. gada - Starptautiskās Medicīnas vēsturnieku konfederācijas valdes loceklis. Savā fakultātē viņš ir Domes sekretārs, promociju padomes

un profesoru padomes loceklis.

Atzīstot profesora Arņa Viksnas ieguldījumu medicīnas, zinātnes un kultūras vēstures izpētē, viņš ir ticis vairākkārt pagodināts: 1987. gadā - ar Paula Stradiņa balvu, 1989. gadā - ar Latvijas Farmaceitu biedrības goda biedra nosaukumu, 1995. gadā - ar Dāvida Hieronima Grindeļa medaļu, 2001. gadā - ar Igaunijas Zinātņu vēsturnieku biedrības goda biedra nosaukumu. Latvijas Zinātņu akadēmija 1995. gadā viņu ievēlēja par savu korespondētājlocekli, bet 2001. gadā paaugstināja par īsteno locekli.

Savu brīvo laiku profesors labprāt pavada dabā - mežā, pie ūdeņiem, lauku vientulībā un klusumā. Mākšķērējot foreles, viņa personiskais rekords ir 2 kg.

Profesors mīl savu dzimto zemi, savu Latviju, viņš ir pārliecināts patriots. Ikdienā viņš ir vienkāršs, atsaucīgs, izpalīdzīgs cilvēks. Un vēl viņš ir trīs mīļu mazmeitu - Katrīnas, Mares un Ģertrūdes laimīgs vectētiņš.

Pilns radoša spara, profesors Arnis Viksna sagaidīja savu dzīves un darba jubileju, bet mēs no viņa gaidām vēl daudzus jaunus darbus, jaunus grāmatas Latvijas medicīnas vēsturē un ticam, esam pārliecināti, ka Izidora Brensona un Paula Stradiņa iestaigātā taka ved drošā nākamībā."

Latvijas ZA korespondētājloceklis profesors **ULDIS VIKMANIS**, LU Medicīnas fakultātes dekāns

LU Medicīnas fakultātes profesoram **ARNIM VIKSNAM** 25. februārī apritēja 60 gadu. Šī gadu mīļa tika atzīmēta ar bibliogrāfiskā rādītāja iznākšanu un Viksnas kunga materiālu ziedojumu vienam no Latvijas bērnu namiem.

Medicīnas fakultātes izdotajā bibliogrāfiskajā rādītājā ietverti profesora Arņa Viksnas publicēto darbu (no 1953. gada līdz 2002. gadam), nepublicēto materiālu, referātu, rediģēto darbu un publikāciju par viņu bibliogrāfiskie apraksti, kopskaitā - 2896. Grāmatas ievadā MF dekāns U. Vikmanis iepazīstina ar A. Viksnas dzīves gājumu. Piedāvājam nelielu ieskatu grāmatas ievadā:

"Ja Latvijas medicīnas vēstures izpētē XX gadsimta sākumā spilgti iezīmē Izidora Brensona (1854 - 1928) klasiskie darbi, gadsimta vidusposmā - profesora Paula Stradiņa (1896 - 1958) vērienīgā iecere par pasaules līmeņa Medicīnas vēstures muzeja radīšanu un tās pārliecināšana īstenošana, tad

gadsimta noslēguma un jaunās tūkstošgades sākuma čačklāka is autors šai jomā ir profesors Arnis Viksna. Turpinot cildenās abu savu izcilo priekšteču iekoptās tradīcijas, viņš radījis paliekošus darbus Latvijas medicīnas vēsturē, ar tiem līdzot celt literāru pieminekli saviem kolēģiem - tūkstošiem dzimtās zemes ārstu.

Par savas dzīves pašu nozīmīgāko brīdi profesors atzīst 1988. gada 16. septembri, kad viņš, līdz tam maz ievērots muzeja darbinieks, pēkšņi vienā acumirklī nokļuva ārstu sabiedrības uzmanības centrā. Tā bija diena, kad tautas atmodas procesa gaitā tika atjaunota vienota Latvijas Ārstu biedrība, un kādam taču bija jāapkopo un jāizsaka kolēģu sāpe par gadu desmitos pārdzīvoto pēckara padomju nospiešanas laikā, lai atgrieztos pie demokrātiskām vērtībām. Runājot pirmās šai pārpildītā sapulcē, Arnis Viksna izvirzīja trīs idejas, kuras pamatoja ar Latvijas ārstu dzīves un biedrošanās vēstu-

Izstāde Latvijas Universitātē

LU Vēstures un filozofijas fakultātē Arheoloģijas un Vēstures palīgdisciplīnu katedra organizējusi fotoversijas "Zelta Sēlija" atklāšanu, tika demonstrēta arī videofilma par studentu un mācībspēku izbraukumu pa Sēlijas kultūrvēsturiskajām vietām.

Ekskursiju pa Sēliju pagājušā gada košajā rudenī plānoja vēsturnieku 2. kurss, stāsta pasākuma koordinators Aleksandrs Ivanovskis. Piedalījās arī 3., 4. kurss, maģistranti ar specializāciju "Kultūras mantojums", kā arī pirmkursnieki.

Sēlija ir maz pētīts novads, tas ir kaut kas interesants, bet

aizmirsts, atzīst Aleksandrs. Mūsu uzdevums ir neaizmirst

Latvijas vēsturi. Studentam ir būtiski redzēt, nonākt tajās vie-

tās, ko viņš pēta. Ceļojumā studentiem ir lieliska iespēja vairāk satuvināties, nekā tas notiek ikdienā.

Aleksandrs stāsta, ka nākamais brauciens plānots maija sākumā, tas jau būs kurss ar atzīmēm, kredītpunktiem.

Brauciens paredzēts pa Ziemeļvidzemi un Dienvidgauniju. Pavasarī būs istais brīdis šādam ceļojumam, bilst Aleksandrs - tāpat kā rudenī, krāsas dabā tad ir visizteiksmīgākās un dzīvākās.

Šādos braucienos paredzēts apmeklēt pilskalnu, senās apmetnes, svētvietas, senos, aizmirstos kapus un citus objektus, kas interesē vēsturnieku

un jebkuru, kam nav vienaldzīga Latvijas vēsture.

"Zelta Sēlija" fotoekspozīcijā aplūkojamo darbu autors ir pats Aleksandrs. Fotogrāfijas ir spilgtas un izteiksmīgas. Vairāki par savu fotodarbu, viņš atzīst, ka fotografējot būtiska ir attieksme pret objektu, emocijas. Vienu un to pašu objektu var parādīt dažādās noskaņās. Mākslas darbs ir tur, kur ir mākslinieks, uzskata Aleksandrs. Labi padarīts darbs ir pamats jauniem meklējumiem. Lai vēsturniekiem veiksmīgs nākamais brauciens!

ANDA LASE

mūzikas stūris

Ervings Znotiņš Autobusā Debesīs

Foto - A. Drāznieks

Grupa AUTOBUSS DEBESĪS

ERVINGS ZNOTIŅŠ ir grupas *Autobuss Debesīs* taustiņinstrumentālists un LU Fizikas un matemātikas fakultātes 3. kursa students. "Visjociģāk jūtos, kad atbraucu uz Universitāti uzreiz pēc koncerta un kad trakojošu fanu vietā pēkšņi

tas nu reiz ir tas, kas man patiešām patīk.

Fizika turpreti ir izglītība, kas mani interesē. Jau kopš skolas laikiem mani ir bijusi vēlme izprast lietas - kāpēc viss notiek tā un ne savādāk.

- Ar cik ballēm tu vērtē to, ko šobrīd sniedz Univer-

sitāte?

- Tam, ko saņem, šeit studējot, droši varu dot 7. Esmu pārliecinājies, ka manis izvēlētā studiju programma daudzējādā ziņā ir viena no labākajām Universitātē. Arī lielākais vairums pasniedzēju šeit ir atbilstoši. Nu ir jau, protams, arī tādi, pie kuriem uz lekciju ej, skaidri apzinoties, ka tā vietā labāk būtu sēdēt mājās un visu vajadzīgo izlasīt grāmatā. Gan man, gan pasniedzējam tas bieži atvieglotu dzīvi.

Esmu pilna laika students un it kā arī cenšos to visu pilno laiku šeit būt.

Tā kā šobrīd grupai norit aktīvi jaunā albuma ieraksti, tad nedēļu esmu Siguldā un nedēļu tepat Rīgā. Tad nu sanāk, ka nedēļu Universitātē neesmu vispār un nedēļu brīvajā laikā no mēģinājumiem te mazliet parādos. Apzinos, ka tas nav labi, bet līdz šim pa sesijām kaut kā visu ir izdevies "sadzīt".

- Vai savā kursā esi grupas *Autobuss Debesīs* taustiņinstrumentālists vai vienkārši students Ervings?

- To, ka spēlēju grupā, sākumā zināja tikai daži. Nu un ja kaut ko zina daži, tad pēc kāda laiciņa to parasti jau zina visi. Manā gadījumā varētu būt līdzīgi.

Pāris savu kursabiedru šad un tad esmu aicinājis uz koncertiem. Tomēr tā, ka kāds man nāktu virsū vai kristu pie kājām, vēl nav bijis. Uzskatu, ka mani kā vienu no *Autobuss Debesīs* dalībniekiem neatpazīst. Vismaz neesmu to tā īpaši manījis. Ejot pa ielu, draudzene gan dažkārt mēdz man bakstīt un dusmoties, ka preti nākošais puisis skatījies un smaidījis nevis viņai, bet gan man.

- Kā tu vērtē latviešu mūziķu pašreizējo tendenci dziedāt angļiski?

- Tā paver plašākas perspektīvas uz rietumiem. Bet, ja tu domā par to, kā šādu mūziku uzņem cilvēki šeit, tad man šķiet, ka dziedāt angļiski Latvijā ir daudz grūtāk. Paliekot pie latviešu valodas, manuprāt, ir vieglāk iegūt publikas simpātijas.

Arī *Autobuss Debesīs* tieši šobrīd saskaras ar šo problēmu. Mūsu jaunais albums, kas iznāks pavasarī, būs angļu valodā. Imants Kalniņš kopā ar Ojāru Kalniņu ir uzrakstījis jaunu ciklu angļu valodā un uzticējuši to ieskaņot mums.

- Vai klausītājiem ir izredzes kādreiz dzirdēt arī kādu grupas dalībnieku sacerētu dziesmu?

- Kritiku par to, ka mūsu mūziku raksta Imants Kalniņš, saņemam nepārtraukti. Daudzi nesaprot to, ka aranžēt šīs dziesmas ir ļoti interesants process un ka mēs no tā daudz ko mācāmies. Mums jau iedod tikai notis. Paši aranžējam, domājam un radām tam visam modernu skanējumu. Un tad atnāk Imants Kalniņš un atzīst vai (pavisam reti) neatzīst aranžējumu par labu esam. Šo jauno albumu mēs gatavojam mazliet rokīgāku. Saucam to par melodisko roku.

Patiesībā esam domājuši kaut kad tuvākajā nākotnē radīt arī savas dziesmas. Ik pa laiciņam kāds no mums ir mēģinājis rakstīt, bet galarezultātā tās pagaidām sanākušas pārāk sentimentālas. It kā jau skaisti,

Ervings Znotiņš

bet pirmajam pašu iznācienam vajadzētu kaut ko ritmiskāku - kādu radiohitu.

- Vai grupas dalībnieki izklaidējas turpat un tajā pašā laikā, kur un kad izklaidē citus?

- Ja ir divi koncerti nedēļas nogalē un vēl kāds pa nedēļas vidū, tad nekāda lielā trakošana pēc koncertiem nesanāk. Mēs izklaidējamies, braucot uz un no koncertiem. Un, protams, arī esot uz skatuves. Kad tikko sākām uzstāties klubos, uz mūsu koncertiem nāca daudzi trīsdesmitgadnieki. Šiem cilvēkiem patika Imanta Kalniņa mūzika, un toreiz mums tas šķita dabīgi. Tagad, kad spēlējam arvien skaļāk, uz mūsu vakariem ir sākuši nākt arī jaunieši.

GITA LIEPIŅA

Vakara Realitāte

IEVA TŪNA

Jau sesto gadu pirmdienas novakares Lielajā mājā LU studijas "VĀPE" darba telpās pieder "smadzeņu vingrināšanas" nodarbēm.

Tas ir izvēles kurss "Mācību vieta izglītībā un keramika kā specifiska radošā darba metode". Ik gadus šajā kursā sastopos ar ļoti interesantu studentijas pārstāvēniecību.

Sis gads raksturīgs ar spēcīgu "medmāsu uzliedzumu". Neatpaliek arī komunikācijas zinātņu teoloģijas, vadībzinības, filoloģijas, sociālo zinātņu, ekonomikas un juridisko zinību studenti.

Šādā raibā kompānijā mūsu misija ir sekot mūsdienu mākslas aktivitātēm, diskutēt, vērtēt, savas sajūtas formulēt pārdomu esējās, kā arī pašiem mēģināt iejusies mākslinieku lomā, lai uz "savas ādas" izbaudītu mākslas darba radīšanas prieku, izstādes sagatavošanas satraukumu, kā arī skatītāju kritikas saldmi un sūrmi.

Nesen mūsu uzmanības centrā bija jautājumi par tēmu "Kultūrvidē un mēs", un no šāda redzesleņķa vērojām izstādi "Rokāde dāmas garajā flangā" Rīgas Galerijā un gleznotāju (dāmu un kungu) dialogu izstādē "Kā gribu, tā ziedu" galerijā "Melnais balodis".

Ar nevēlētu prieku aprbrīnoju to atvērtību, gaišumu un prasni atsijāt graudus no pelavām, kāda piemīt mūsdienu jauniesiem.

LU avizes lasītājiem piedāvāju Komunikācijas zinātņu bakalaura programmas 4. kursa studentes Ievas Tūnas "Vakara Realitāti".

M. paed. HELGA INGBORGA MELNBĀRDE

Tad nu man te ir viens projekts par šo vakaru. Sēžu savās mājās, mazā māšele tepat blakus spēlē klavieres, man ausis klavieres, savu balsi un emocijas plosa Torija Eimosa, un, kaut arī esmu nogurusi, ir labi. Tikko pārradās arī Mamma, mazais brālis šovakar paliek pie ģimenes draugiem. Šodien bija laba diena. Satiku draudzeni. Biju vingrot. Šodien bija laba diena, kaut arī daba pati nesaprata, kā uzvesties – te saulīte uzspīdēja ar tādu spožumu kā pavasarī, te savilkās tumši rudens mākoņi un liņāja lietus.

Lēnām, lēnām pamazām gabalīņam lieku kopā savas pasaules, savu māju un sava miera sajūtu, jo kaut kas šovakar ir noticis tā, ka miers un mierīgums sirdī un domās ir izjaukts. Tie modeļi galerijā "Rīga" ("Rokāde dāmas garajā flangā", Kontere/Osis). Gandrīz mēs visas palikām kā hipnotizētas un vēramies realitātes šovā abos televizoros. Istenībā jau tikai tajā vietā, kur tie modeļi. Daudz, daudz jaunu meiteņu. Visas slaidas, visas soļo ritmā, visām kādas čerības. Biedējošs vienveidīgums. "Nu biesi, biesi, biesi mani modeļi!" ir viena no pirmajām emocijām. Modeles, jaunas meitenes, kuras ir tik mērķtiecīgas uz šī galapunkta (jo "modele" ir jēdziens, vārds, kas sevi ietver ko vairāk par amata nosaukumu) sasniegšanu, ka bail. Neomulīga sajūta, un zināt, kāpēc? Ja mēs ar katru tikšanās reizi pirmdienas vakarā izvingrinām smadzenes un mēģinām uz lietām un parādībām paskatīties savādāk, tad liekas, ka šīs meitenes visas ir vienādas – vienādi slaidas, vienādi mirdzošiem matiem, vienādi skaistiem smaidiem, un visas mēģina vienādi perfekti defilēt.

Cik jocīgi. Ar to pašu klasesbiedreni, kuru šodien satiku, pusaudzes gadus tik bieži mēdzām runāt par to, kādas mēs vēlamies redzēt sevi, kā mūs uztver citi, kā jaunas meitenes atspoguļo masu mediju. Un man likās, ka visas pamata lietas esam izrunājušas, ka man ir skaidrs, ka ne jau meitenes (vai arī modeles profesija, būtībā – jo arī tas ir sevīs izteiksmes veids!) ir vainīgas, bet tas, ka kāds cits viņas grib redzēt kā tādu paklausīgi skaisti vienādu armiju. Mani tiešām vairs nesatrauca skaistās reklāmas žurnālos, tieši otrādi, daudzi (pārsvārā gan no Amerikas nākošie) žurnāli tieši uzsverā to, cik cilvēki (meitenes, sievietes) ir dažādi un cik dažādais ir skaists. Tagad saprotu, ka izstādes veidotāji trāpījuši kā ar mietu, kā ar šauteni – tā, bums, tā, lai patiešām arī paliek neomulīgi, jo beigās saproti, ka tāda pati armija ir gan vienā, gan otrā televizorā, un tev pašam ir

jaizvērtē un pašam jāformulē atieksme pret šim parādībām.

Ja vienām meitenēm jāmacās apieties ar šaujammīkiem, otrām jāzina kā pareizāk pasmaidīt, un atšķirība ir tikai tajā apstākļi, ka katra armija kalpo nedaudz citiem ideāliem. Lūk, kam kaut ko līdzīgu vēlas pateikt izstādes autori, ja reiz vilktas paralēles starp šīm pasaulēm.

Varbūt kādam nepieņemami liekas meitenes armijā. Man nepieņemami liekas pakļaušanās kādiem skaistuma ideāliem. Abos gadījumos abu uzskatu ipašniekiem ir jāprot pamatot savas domas. Varbūt labākais, uz ko šī ekspozīcija (multimediālais projekts) mūs var pamudināt, ir dažu savu domu paredēšana un gatavība pieņemt ci-

Ieva Tūna

tādāko. Jo palikt pie saviem stereotipiem un neskatīties dziļāk ir visvienkāršākais.

Milzīgajās fotogrāfijās abas pasaules satiekas – no katras pasaules nāk meitene, nāk cilvēks. Arī armijas meitenei patīk nolaikot sarkanus kāju nagus, bet meitene modele, kura ar savu darbu maksā nodevas mūsu laikam, kultūrvidē un vērtībām, varbūt īstenībā ārpus darba nekrāsojas vispār. Vai tā būtu izstāde par stereotipu laušanu? Goda vārds, ja šobrīd nelasītu grāmatu par kristisko domāšanu, tik dziļi nekad nebūtu analizējusi un domājuši.

Sākotnēji ieraudzīju (biju gatava ieraudzīt?) tikai stereotipu – realitātes šovu vienā no melnajām kastēm – meitene izmazgā matus, tira zobus. Un man bija dusmas, ka kārtējo reizi, pirmkārt, tiek ekspluatētas meitenes ("tavs uzdevums būt tikai skaistam tauriņam ar mirdzošiem matiem") – vai ievērojāt, kā bija filmētas kaut vai meiteņu sarunas ēdot? Fonā popmūzika, kamera slīd uz priekšu un atpakaļ, tā lāga nepakavējoties ne pie vienas runātājas sejas – doma skaidra – "tas, ko tu saki, nevienam nav svarīgs. Mēs parādisim, kā izskatās modeles, kad viņas ēd" (un kuram nav interesanti paskatīties, kā (un ka vispār) šīs meitenes ēd!). Un, otrkārt, tēma par šādu skaistuma fabriku un fabriku strādnieču filmēšana jau ir tik apnicīgi atkārtota un atkārtota visās iespējamajās formās, ka tas likās vien kārtējais

projekts – tieši tādā nozīmē, kā šovakar par to ironizējām – mūsdienās par projektu nosauca visu, ko sirdij kārojas par projektu nosaukt.

Tad, kad biju izdusmojusies un attapusies no sākotnējā šoka (vai otrādā kārtībā), tad biju gatava padomāt par kopsakarībām. A, vēl drusciņ par to šoku – kā jau minēju, mēs savos pirmdienas vakaros runājam par dažādību, par interpretāciju un sarežģīšanu, un ikvienu jauna vieta, uz kuriem kopā aizejam, it kā apstiprina to, ka pastāv alternatīva pasaule – alternatīva tai kultūrvidē, kura tik agresīvi un uzbāzīgi tiek bāzta cilvēkiem virsū katru dienu, nakti, uz katras ielas un no katra stūra. Bet te pēkšņi – tas, no kā tu centies aizbēgt (vismaz uz tām minūtēm, kamēr esi galerijas sienās), babā! iebliež tev pa pieri no iekšpuses, no turienes, kur tam – vienādai domāšanai, vienādām vērtībām, saprašanai par to, kas ir ejoša prece, kam ir laba tirgus vērtība – nevajadzētu tikt iekšā.

Bet paskatīsimies, kur izstāde notiek – uz Vecrīgas sliekšņa. Turpat tuvumā "Pepsi Forums". Vecrīga katru dienu pilna ar skaistiem tauriņiem – daudzas no tām meitenēm ar perfekti uzkrāsotām sejām noteikti vēl vidusskolu nav beigušas, daudzām varētu pajautāt, vai tas onka ir viņu tētis vai draugs un kāpēc viņš veikalā izvēlas, ko viņas vilks mugurā... Te ir trešā – taurenišu armija. Par modeļiem viņas mācīties neies – nevajag, jo ir labi tāpat – armijā – priekš kam, vai tad ir tādi mērķi, kaut kādi ideāli, par kuriem vārda tiešā nozīmē cīnīties? Diezin vai viņas arī ielūkosies galerijā "Rīga"...

Ai, man labāk patīk Kaspara Zariņa suņi un jocīgi mūki ar sarkanajām cepurītēm – vienā gleznā, pašā augšā, tur, kur debesis, ieslēpusies arī baznīca. Gleznas visapkārt kāpnēm. Tā ir man pieņemamā alternatīvā realitāte. Tur ir skaista krāsa, interesantas domas un liels, krefīgs formāts. To arī nesīšu sev līdzī, armijas lai paliek, kur ir. Vecrīgas un kultūrvides valodā runājot, man tas neiekačāja.

Jo kā es gribu, tā ziedu, vai ne? Mani vairāk aicina lielais, sarkanais krēsls pie oranžās sienas Māra Upzara "Sarunā". Mazā zilā tulpīte. Tieši to arī pirmo pamanu "Raibajā balodī". Un šovakar kārtējo reizi iedomājos par to, cik lielu lomu mākslā spēlē gaisma. It kā taču gleznas ejam skatīties, bet tur nebūtu tādas gaisotnes, ja nebūtu spožās gaismas. Tās nav dienasgaismas spuldzes, nav solārija ultravioletā gaisma, nav saulīte – tā ir spilgta, silta un spoža gaisma, kas rada noskaņu bildēm. Šķiet, ka gaisma ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem, lai mēs būtu gatavi ievērot arī ko citu – pāriet nākamajā limenī.

Šovakar es pat nedomāju, vai

sievietes glezno savādāk nekā vīrieši. Pirmkārt, nav pārstāvēts tik milzīgi plašs abu dzimumu mākslinieku spektrs, otrkārt, katram savs rokraksts, tehnika, izpratne – arī par ziedu. Salīdzināt nūdien nevar. Katrs cilvēks glezno savādāk, nav svarīgi, vai tas ir vīriešu vai sieviešu dzimuma. Galvenais, lai darbs mani uzrunā, un tajā brīdī risinās dialogs starp mani un gleznu, nevis autoru. Gleznotājs – kaut arī glezna ir tiešs viņa darba rezultāts – tomēr ir tikai medijs, kuram ļauts radīt darbu, kas dzīvos pats par sevi. Pieņemot, ka ikviens darbs ir daļa no tā radītāja, es šovakar esmu runājusies arī ar visiem māksliniekiem, tomēr jūtu, ka runāju ar krāsām, ziediem, rāmjiem un rokrakstu.

"Vairs neziedu, bet gribu," saka Artūra Akopjana Monmartas ritausma – tieši šos pastelāni dūmakainos kadrus no "Mulenrūzas" es ieraugu gleznā – baložu pelēcīgumu, Satines rīta svārku oranžīgo bēšīgumu, un varbūt, ka kaut kur tālumā ir arī Svētās Sirds baltais kupols. Maza formāta glezniņa, bet ar tādu noskaņojumu! Man liekas, ka tā jau arī ir ziedēšana.

Savādāka enerģija Ilzes Avotiņas bildei "Jūlijs pojenēs" (tapusi pagājušajā vasarā, jūlijā, protams). Tur ir putni, kaķi, vardīte, un viss ir dzīvs un vibrē līdz pat indīgi rozā rāmim – tas tev vis nav kaut kāds bēbīgi rozā! Tā ir vasara pilnā plaukumā un tveicē.

Tā, nu esmu parušinājusi katras domas kodoliņu, kas bija uzņemts uz vairākām papīra strēmeliņiem – reklāmas lapiņas, takša kvīts, galerijas vizītkartes. No šīs dienas notikumiem pati sadzīnājusies kaut kādu kārtību sev galvā. Skaidrs ir tas, ka, ikdienā ejot pa pilsētu un dzīvi dzīvojot, nevar tikai ticēt visam tam, ko acs redz, jo viens ir redzēt, bet otrs ir redzēt un padomāt. Un pavisam kas cits – redzēt, domāt un izprast kontekstā. "Svaigais ir patiešs." Jūs šovakar teicāt. Tādi svaigi iespāidi, un vismaz emocijas ir patiesas. Cik patiesi mani spriedumi, rādis laiks un tas, vai būšu (un kādu būšu) guvusi sapratni par pasauli mazliet dziļākā plāksnē.

Vēl tikai vārdi no manas alternatīvās pasaules mūzikā:
*...Let's burst all the bubbles
 That brainwash the masses
 As far as I can tell
 It doesn't matter who you are
 If you can believe there's something worth fighting for
 The color of an eye
 The glory of a sudden view
 The baby in your arms
 The smile he always shoots at you*...*

* GARBAGE, gabals no dziesmas "Parade" ("Parāde"), no albuma "Beautifulgarbage"

13. Starptautiskā Bioloģijas olimpiāde - šogad Latvijā

IBO simbols ir silpūrene, kas attēlota kopā ar olimpiskajiem apļiem

Kura no minētajām anatomiskajām struktūrām ir homologa sīkspārņa spārnām? Ar kādu ātrumu aortā plūst asinis? Uzrakstiet dotā auga zieda formulul Kurš no sekojošajiem apgalvojumiem par vīrusiem ir pareizs? Attēlojiet grafiskā veidā fitoplanktona fotosintēzes produktivitāti atkarībā no jūras dziļuma! Uz šādiem un līdzīgiem jautājumiem jābūt gatavam atbildēt ikvienam Starptautiskās Bioloģijas olimpiādes (IBO) dalībniekam.

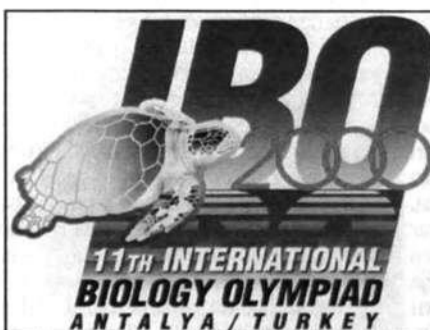
Godīgi sakot, pie uzdevumiem, kuri jārisina IBO dalībniekiem, būtu ko pasvist arī LU Bioloģijas fakultātes studentiem un mācībspēkiem.

Starptautiskās Bioloģijas olimpiādes (IBO) vēsture aizsākās 1989.gadā, kad to nodibināja sešas valstis – Beļģija, Bulgārija, Čehoslovākija, VDR, Po-

lija un PSRS, kuras 1.IBO sacentās 1990. gadā Čehijā. Jāteic, ka vēlāk dalībvalstu skaits pieauga ļoti strauji – 2001.gadā notikušajā 12.IBO piedalījās jau 38 dalībvalstis. Latvijas skolēnu komandas IBO piedalās kopš 1995. gada, līdz 2001. gadam kopā izcīnot divas sudraba un sešas bronzas medaļas.

Savu emblēmu katru gadu izstrādā IBO organizētājas.

2002. gadā 13. Starptautisko Bioloģijas olimpiādi organizē Latvija. IBO noteikumi paredz, ka desmit gadu laikā pēc iestāšanās IBO dalībvalstij olimpiāde jāriko pie sevis, un šogad Latvijas rīkotajā olimpiādē piedalīsies 176 skolēni no 44 pasaules valstīm – Apvienotās Karalistes, Argentīnas, Austrālijas, Azerbaidžānas, Baltkrievijas, Beļģijas, Bulgārijas, Čehijas, Igaunijas, Indijas, Indonēzijas, Irānas, Irijas, Kazahstānas, Kenijas, Kipras, Kirgizstānas, Korejas, Krievijas, Kuveitas, Ķīnas, Latvijas, Meksikas, Moldovas, Mongolijas, Mozambikas, Nīderlandes, Polijas, Rumānijas, Singapūras, Slovākijas, Slovēnijas, Somijas, Šveices, Tadžikistānas, Taivānas, Taizemes, Turcijas, Turkmēnistānas, Ukrainas, Uzbekistānas, Vācijas, Vjetnamas un Zviedrijas. Skolnieku komandas pavada valstu koordi-

11.IBO emblēma, Turcija

natori, kas vienlaicīgi ir arī Starptautiskās žūrijas locekļi.

Lai organizētu 13. Starptautisko Bioloģijas olimpiādi, kā arī lai nodrošinātu tās darbību, ar 13.07.2001. MK rīkojumu Nr.347 ir izveidota 13.IBO rīcības komiteja. Olimpiāde tiek organizēta galvenokārt ar valsts atbalstu, tomēr būtisku palīdzību tās nodrošināšanā sniedz arī Latvijas Universitāte, Rīgas un Jūrmalas pilsētu domes, Informācija par 13.IBO atrodama mājas lapā www.ibo2002.lv.

Olimpiādes emblēmā, kuru izstrādājis mākslinieks Inārs Helmutis, šoreiz attēlots stārķis lidojumā.

13.IBO notiks no 7. līdz 14. jūlijam – pašā vasaras karstumā Jūrmalā un Rīgā. Šajā laikā skolēniem būs jādemonstrē savas zināšanas teorētiskajā testā, kā arī jāprot savas prasmes izmantot praktiskajā testā. Par testu sagatavošanu pilnībā atbild vietējā – šoreiz Latvijas –

žūrija, kuras kompetencē ir testu sagatavošana angļu valodā. Šajā darbā iesaistījušies galvenokārt LU Bioloģijas fakultātes mācībspēki, tomēr neiztikt arī bez citu LU fakultāšu un Latvijas augstskolu akadēmiskā personāla atbalsta. Diennakti pirms testiem Starptautiskā žūrija apspriež un tulko vietējās žūrijas sagatavotos testus savās nacionālajās valodās, lai skolēni otrā dienā tos jau varētu veikt. Par katras valsts skolēnu komandas gaitām olimpiādes laikā ir atbildīgs gids, un šeit talkā nāks LU Bioloģijas fakultātes studenti un viņu draugi no citām LU fakultātēm un Latvijas augstskolām.

Kas gan būtu starptautisks pasākums bez vietējās dabas un kultūras iepazīšanas? Olimpiādes rīkotājvalstij jāorganizē arī ekskursijas, kultūras un atpūtas pasākumi, lai jaunieši mājās varētu doties ar informācijas bagāžu par Latviju, tās cilvēkiem, izglītības sistēmu, dabu, kultūru. Mēs parādīsim Tērveti, Rundāles pili, Vecrīgu. Noteikti varēsīm parādīt, ka pilnvērtīgu un konkurētspējīgu izglītību jaunieši var iegūt arī Latvijas Universitātē.

Protams, vissatraucošākais brīdis pienāk olimpiādes noslēguma ceremonijā, kad ikviens ar mazliet trīcošu sirdi gaida laureātu nosaukšanu. Bet varbūt medaļas nemaz

13.IBO emblēma, Latvija, 2002

Šobrīdējais LU Bioloģijas bakalaura 4.kursa students Jānis Liepiņš saņēmis bronzas medaļu, 9.IBO, Vācijā, 1998. gadā

nav svarīgāks, kas iegūts Starptautiskajā Bioloģijas olimpiādē? Varbūt tie ir jauni draugi un zeme, kurus nekad neaizmirsīs?

LU asoc. profesors,
ULDIS KONDRATOVIČS

sapulce

Akadēmiskās bibliotēkas - lasītājiem

LU Bibliotēka ir aktīva Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācijas dalībniece. Asociācijas dalīborganizāciju turpmākajai attīstībai svarīgus jautājumus izskatīja tās kopsapulcē, kur piedalījās arī mūsu augstskolas bibliotēkas pārstāvji.

Pārskatus par Akadēmisko bibliotēku asociācijas darbību sniedza tās prezidente Ligita Vasermane, kā arī komisiju vadītāji. Mūsu mērķis, sacīja Vasermanes kundze, ir saliedēt asociācijas 19 dalībnieces vienā saimē, apmainoties ar informāciju, runājot par prioritātēm. LATABA ir piedalījies dažādās valsts mēroga aktivitātēs, piemēram, saistībā ar jaunākajām informācijas tehnoloģijām. Šogad plānota bibliotēkāju vasaras skola, kurā piedalīsies arī rajonu publisko bibliotēku pārstāvji. Ir bijušas interesantas pieredzes apmaiņas programmas, piemēram, izbraukuma sēde Ventspilī, ekskursija uz Vācijas un Francijas bibliotēkām. Vērtīga

pieredze gūta tepat – LU Bibliotēkas Ekonomikas filiālē.

Pie asociācijas izveidotas septiņas komisijas: automatizācijas, bibliogrāfijas, katalogizācijas un klasifikācijas, profesionālās izglītības, lasītāju apkalpošanas, komplektēšanas un starpbibliotēku abonementa. Divas no tām vada LU Bibliotēkas darbinieces: profesionālās izglītības komisiju – Elvira Vēvere, katalogizācijas un klasifikācijas komisiju – Anita Bakēvica.

Par vairākiem jautājumiem izvērsās debātes. Piemēram, par iespējamajiem grozījumiem LATABA statūtos. Dot iespēju arī publiskajām bibliotēkām pievienoties organizācijai? Ar ko tad asociācija atšķirtos no Bibliotēkāju biedrības? Dot iespēju asociācijā iestāties informācijas tehnoloģiju firmām? Diezin vai tas būtu lietderīgi, jo šīm firmām pastāv sava asociācija.

Kultūras ministrijas vecākais referents Jānis Turlajs ru-

nāja par jaunumiem bibliotēku likumdošanā un nozares valsts pārvaldē, analizējot gan Bibliotēku likumu, gan Ministru kabineta noteikumus un normatīvos aktus. Turlaja kungs izteica savu viedokli par bibliotēku akreditācijas organizāciju, kā arī par finansējumu.

Latvijas bibliotekāriem ir plašas tālākizglītības iespējas, sacīja Bibliotēku darbinieku tālākizglītības centra vadītāja LU docente Iveta Gudakovska, iztirzājot visdažādākos variantus: pašizglītību, pieredzes apmaiņu, konferences, vasaras skolas, tālmācību, visbeidzot – studiju programmas.

Margarita Marcinkēviča no Bibliotēku informācijas tīklu konsorcijs savu runu veltīja valsts vienotajai bibliotēku informācijas sistēmai, Andris

Vilks un Ivars Indāns (LNB) – Latvijas bibliotēku interneta portāla projektam, bet Sandra Ozoliņa (LNB) – Latvijas bibliotēku kopkataloga veidošanai.

Iveta Reinholde, kas pārstāvēja konsultantfirmu "Zygon Baltic Consulting", sniedza izsmelšu informāciju par tematu "Kvalitātes vadības sistēmas un bibliotēkas", uzsverot, ka kvalitāti nevar saistīt tikai ar izmaksām, taču tieši kvalitāte nodrošina pilnīgu klienta vēlmju piepildījumu. Viņa runāja par pieredzi, ieviešot kvalitātes vadības sistēmu mūsu valsts iestādēs un organizācijās. Kā vēlāk atzinās LU Bibliotēkas direktors Gunārs Mangulis, arī mūsu augstskolas bibliotēka plāno vistuvākajā laikā sākt dar-

bu pie kvalitātes vadības sistēmas projekta, lai sakārtotu savu plašo saimniecību atbilstoši standartam ISO-9001: 2000 prasībām arvien pieaugošā finansējuma un darba apjoma apstākļos. Ir iecere šo darbu koordinēt ar citu augstskolu un lielo zinātnisko bibliotēku speciālistiem, jo modernas bibliotēkās tehnoloģijas un stratēģiskais mērķis – nodrošināt kvalitatīvu infoservisu – šīm bibliotēkām ir vienādi svarīgi uzdevumi.

Sevišķi aktuāli tas ir valsts galvenajām bibliotēkām, kurās sakarā ar pāreju uz ALEPH programmatūru mainās gandrīz visi tehnoloģiskie procesi, paplašinās lasītājiem piedāvāto servisu iespējas. Šajā - Zirga gadā vezums, kas jāvelk bibliotēkām, kļūst jūtami svarīgāks šī vārda vistiešākajā nozīmē. Būtu apsvēdami, ja apkārtejie to saprastu un iespēju robežās palīdzētu.

VIJA APINĪTE

Vai Universitātē ir mājīga vide?

"Šim ir jāklūst par tavām otrajām mājām," man, toreizējai pirmkursniecei, ienākot Universitātē, teica kāds pasniedzējs. Šeit pavadītais laiks, ieguldītā enerģija un satiktie cilvēki man, nu jau trešā kursa studentei, tagad ļauj droši apgalvot - jā, šis augstskolas vide ar katru gadu kļūst mājīgāka.

Šeit gan jāpiebilst, ka dažas lietas Universitātes vides mājigošanā vēl joprojām atrodas tikai tapšanas stadijā. Un tomēr gribas ticēt, ka šis augšanas process ir visās jomās, sākot ar studentu - pasniedzēju savstarpējo komunikāciju un mācību telpu modernizāciju un beidzot ar sabiedriskās ēdināšanas pilnveidošanu un ārējās vides negatīvo faktoru likvidēšanu, tiek virzīts uz vienu kopēju mērķi - Latvijas Universitātes kā kvalitatīvam mācību procesam piemērotas vides izveidi.

- Vai, jūsuprāt, Latvijas Universitātē ir kvalitatīvam mācību procesam piemērota vide?

Ilgvars, vēstures zinātnes studiju programma

- Dažādos priekšmetos ir ļoti atšķirīgi uzskates līdzekļi. Te daudz ko nosaka pasniedzēju personīgā pieeja. Bieži vērojams, ka par vienu un to pašu lietu viens pasniedzējs stāsta vienu, bet otrs - kaut ko kardināli atšķirīgu. Rodas iespāids, ka, oponējot viens otram, pa-

sniedzēji cenšas savā starpā it kā konkurēt, lai pierādītu savas idejas, savus zinātniskos darbus.

Konkrēts piemērs no vēstures. Viens pasniedzējs apgalvo, ka Kārlis Ulmanis ir kaut kas līdzīgs Latvijas Republikas valstiskuma nodevējam, tai pašā laikā otrs paziņo: "Ak, nabaga Ulmanis, visi viņu spārda ar kājām." Šis atšķirības traucē mācīties, tādēļ es gribētu, lai pasniedzēji izstrādātu vienotu koncepciju, atrastu kompromisu, lai vienu un to pašu lietu katrs nevilktu uz savu pusi.

Vislabākais, kas ir mūsu fakultātē, ir Vācu centrs, kur jebkurš students var bez maksas izmantot internetu. Tā ir arī vieta, kur es visbiežāk uzturos.

Bibliotēkā, piemēram, internets ir par maksu. Zinu arī telpu, kur, lai izmantotu internetu, iepriekš ir jāpierakstās garā rindā. Un ne vienmēr cilvēks var tos laikus saskaņot.

Kas attiecas uz ēdināšanu, mūsu kafējnicā nav visai kvalitatīvi siltie ēdieni. Iespējams, ka traucē tīri tehniskais materiālais nodrošinājums. Tai pašā laikā bulciņas ir garšīgas. Un arī kafija ir laba.

Staņislavs, datorzinātnes studiju programma

- Uzskatu, ka šī Universitātē dod iespēju mācīties. Tā nevis māca, bet gan piedāvā cilvēkiem reālas iespējas iegūt

sev vajadzīgo informāciju. Datorklasē ir pieejams internets, bibliotēkā - grāmatas. Lai atrastu viņiem vajadzīgo, dažreiz ir jāreķinās ar rindām. Tomēr, ja ir patiesa vēlme uzzināt ko jaunu, tam nepieciešamo laiku var izbrīvēt vienmēr.

Lai gan mācību telpu kvalitāti man personīgi nav ar ko salīdzināt, tomēr uzskatu, ka auditorijas mums ir pietiekami mūsdienu. Par kafējnicu gan neko nemāku teikt, jo patiešām sen tur neesmu bijis.

Studentu attiecības, tāpat kā pasniedzēju attieksme pret saviem mācāmajiem, ir ļoti draudzīga. Pasniedzēji ar studentiem runā kā ar saviem cilvēkiem. Nav nekādu skatīnu no augšas - jūst tur, studenti, un es te - pasniedzējs. Visi ir savējie.

Vieta, par kuru te, Universitātē, varētu teikt, ka man tā patīk, būtu datorklase. Tajā uzturos patiešām bieži.

Inese, teoloģijas un reliģijas zinātnes studiju programma

- Studentu un pasniedzēju attiecības mums ir šausmīgi labas. Nē, nopietni - esam kā viena liela ģimene. Pateicoties salīdzinoši mazajam studentu skaitam, mūsu attiecības ir vairāk personīgas. Jebkuram no pasniedzējiem varam pieiet klāt un parunāt. Kad rakstām kursa darbus, pasniedzēji mūs nekad nepalīdz pašplūsmā - ej un rak-

sti, un rakājies pa bibliotēkām! Pasniedzējs studentam vienmēr palīdz un dod kādu ievirzi.

Mēs, teologi, kā jau ļoti elitāras fakultātes studenti, ēdam nevis Universitātē, bet gan domāties uz Biedrības namu. Tur, starp citu, ir ļoti garšīgas sēņu mērces.

Par telpām - mums tās principā ir diezgan solidas, izremontētas. Vienīgais - vairāk varētu tikt lietoti vizuālie uzskates līdzekļi. Nu vienmēr jau var gribēt kaut ko vairāk.

Mums ir laba bibliotēka, bet līdzekļu trūkuma dēļ tur ir pārāk maz šobrīd tik nepieciešamo mūsdienu literatūras materiālu. Un vēl - tur ir mežonīgākie grāmatu plaukti un arī šausmīgi tumšs.

Vislabprātāk es kontaktējos ar humanitāro nozaru vairāk vai mazāk savdabīgi orientētajiem speciālistiem. Mana mīļākā vieta šajā fakultātē ir kāpnēs. Tās un teologu 8. auditorija ir divas vietas, kurās esmu sastopama visbiežāk.

Olga, juridiskās zinātnes studiju programma

- Par attiecībām ar pasniedzējiem varu teikt - tās ir normālas. Ne par vienu no pasniedzējiem es nevaru sūdzēties. Visi viņi ar mums, studentiem, runā kā kolēģi ar kolēģiem.

Auditorijas gan ir ļoti sliktas. Tās sen nav remontētas. Mūsu

kursā ir pāri par simts cilvēku, un, ja visi ierodas uz lekciju, mazākajās auditorijās nav vietu, kur sēdēt. Pat šausmīgi saspiēzoties, kāds vienmēr paliek stāvēt kājās.

Auditorijās tikpat kā nav ventilācijas. Viens pasniedzējs mums ļoti labi pateica - vissvāīgākais gaiss Universitātē ir nevis auditorijās, bet gan tualetēs. Pēc lekcijas, kurā sēdējuši ap simts studentu, ir iespējams atvērt tikai vienu vai divus logus. Tādēļ nākamajā lekcijā ir ļoti grūti koncentrēties, jo gandrīz nav ko elpot. Vēl te ir aktīva kustība, un, kad runā lektors, visi logi tiek aizvērti, pretējā gadījumā no ielas nākošo transporta trokšņu dēļ neko nevar dzirdēt. Bet tad atkal nav gaisa, ko elpot. Ir karsti. Par to, šķiet, vispār nav padomāts.

Neteikšu arī, ka šeit ir ļoti kvalitatīva ēdināšana. Man nepatīk tā smaka, ko var saost, pat neaizejot līdz ēdnīcai. Ja man gribas ēst, es, loģiski, tur eju un to smaku paciešu. Tomēr tur vajadzētu ierīkot kaut viselementārāko ventilāciju.

Manuprāt, Universitātē trūkst tādu auditoriju, kurās studenti varētu uzturēties savā brīvā laikā. Labi, var jau arī sēdēt koridorā uz soliņa, bet patīkamāk tomēr būtu doties uz tam īpaši paredzētu atpūtas telpu ar galdiņiem, žurnāliem un avīzēm.

P. S. Nākamajā numurā varēsiet lasīt intervju ar LU Vides zinātnes un pārvaldības institūta direktoru asoci. profesoru Raimonu Ernšteinu.

GITA LIEPIŅA

lu bibliotēkā

Jaunie CD-ROM diskus bibliotēkā

Sveicināti! Laiks palūkoties, kas vērtīgs nācis klāt LU bibliotēkas CD-ROM disku krājumos. Gluži vietā un laikā šķita medicīnas kolekcijas pārlūkošana.

NELSON TEXTBOOK OF PEDIATRICS

Diskā ietverti visi spektra jautājumi, kas saistīti ar bērnu un jauniešu veselības problēmām. 700 tabulas, 800 attēli, vairāki tūkstoši Internet saites uz PUBMED rakstiem. Diska lietošana ir vienkārša - var meklēt pēc atslēgvārda, priekšmeta. Īpaši jāatzīmē bibliogrāfijas nodaļa, kurā visus diskā izmantotos literatūras avotus var lasīt pilnā tekstā. Man simpātis-

ka šķita iespēja diska lietotājam pašam tekstā veidot piezīmes un atsaucis - visnotaļ interaktīvi! SABISTON TEXTBOOK OF SURGERY: The biological basis of modern surgical practice.

"Apbrīnojami, cik daudz jaunu atklājumu un informācijas ķirurģijas jomā nācis klāt jaunajā diskā kopš iepriekšējā izdevuma pirms pieciem gadiem," tā ievadrakstā patīkami pārsteigts secina D. S. Sabistons. Bibliotēkā "svaigākais" gan datēts ar 1996. gadu. Bet, kamēr gaidām jauno izdevumu, ir vērts apskatīt šo. Visas nodaļas veidotas pēc vienādas shēmas: anatomija, patoloģija, fizioloģija, bakterioloģija, bioķīmija, farmako-

loģija, imunoloģija un ģenētika ķirurģijas aspektā. Savas iegūtās zināšanas lietotājs var pārbaudīt improvizētā eksāmenā, atbildot uz testa jautājumiem.

Allan Stevens, James Lowe. PATHOLOGY

Vizuāli lielisks un funkcionāli unikāls - tā četros vārdos var raksturot šo disku. Tas balstās uz pasaulē visvairāk pirktu Alana Stīvensa un Džeimsa Lova grāmatu PATHOLOGY, ir adaptēts interaktīvai lietošanai, aptver visu, ko medicīnas studentam nepieciešams zināt par galvenajiem patoloģiskajiem procesiem un klinisko patoloģiju. Diska veidotāji sola, ka, izmantojot šo disku, vienas apgu-

ve būs patīkama un iegaumēšana it viegla, pateicoties daudzajiem attēliem (650), video, "virtuālajam mikroskopam". Arī šajā diskā paredzēta gūto zināšanu pārbaude ar atsevišķā nodaļā sakopotiem kontroljautājumiem. Materiāls sakārtots divās daļās - patoloģijas pamati (studentiem iesācējiem) un sistēmu patoloģija (studentiem ar specializāciju kādā no nozarēm). Viena lieta, ko ievēroju - materiālus no šā diska nav iespējams izdrukāt.

ATLAS OF DERMATOLOGY

Tam, kurš nav mediķis, ir grūti skatīties šo disku. Tik daudz sāpju, slimību!... Atlasā ir vairāk nekā 3000 attēlu, 1383

dermatoloģijas diagnozes, 4639 termini. Diska lietošana nav sarežģīta - materiālu var atlasīt alfabētā secībā, var veidot komplicētākus pieprasījumus, kombinējot dažādus kritērijus: lokalizācija, attīstības fāzes, vecums, dzimums. Ir vairāk nekā 500 speciālo Internet saīsu, to skaitā pieeja MEDLINE, OMIM (Online Mendelian Inheritance in Man), PDQ (Physicians Data Query) datu bāzēm. Šis disks ļauj izvēlēties darba valodu - angļu vai vācu.

ASTRA LĪČĒ,
LUB Informācijas sektora
konsultante

Vīrišķība un sievišķība... Ko mēs ar to saprotam?

"Daži vīrieši izskatās tik satriecoši, un reizē viņi ir tādi idioti... Un dažas sievietes ir tādas daiļavas, bet, atverot muti, viņas kļūst tik apbēzotas..." sajūsmīnāti apgalvo Sv. Gregora Kristīgās kalpošanas skolas direktors un Saldus Sv. Jāņa draudzes mācītājs JĀNIS BITĀNS, kurš ar savu lekciju "Vīrišķība un sievišķība" februārī viesojās arī Latvijas Universitātē. Lietojot spilgtus un ļoti tiešus piemērus, viņš atraktīvi stāstīja par bibliiskajiem vīrišķības un sievišķības standartiem, kas mūsu transmodernajā sabiedrībā daudziem bieži vien traucē dzīvot. Publicējam dažus J. Bitāna vērojumus un atziņas.

Pēc struktūras mēs visi esam radīti līdzīgi. Mums katram ir miesa, gars un dvēsele, kas tomēr ir atšķirīgi.

Vīrietis ir vīrišķīgs tāpēc, ka viņš fizioloģiski ir tāds. Vīrišķīgam vīrietim ir jābūt stipram.

Tas nenozīmē, ka viņam jālidzinās Arnoldam Švarceneram, bet savu pothenču

... lai vīrietis pēdējā brīdī nenozustu, nenoziepētu asti

robežās viņš nedrīkst būt nolaidīgs pret savu miesu. Ja vīrietim ir iespēja trenēt savus muskuļus un viņš to nedara, tad pilnīgi likums-

karīgi, ka pēc kāda laiciņa viņš kļūst par sakumpušu vecuku.

Iespējams, ka viņam galvā viss ir kā vajag, bet bez vārda 'stiprs' viņš jau daļu savas vīrišķības ir pazaudējis.

Vīrišķības sakarā ir jāpieņem vēl kāds vārds - 'izturīgs'. Tāds, kurš *nekaras augšā* kā vecs kompiss... Kurš var noskriet krosu un pēc pirmajiem pieciem kilometriem nepaziņo: "Da nafiģ", man skriet..." Izturības nav, bet vīrišķību zaudēt arī negrib. Un tad sāk *karināt augšā* alibi. Pusotrdurvju skapis bez pārspilējuma: "Ek, veci, tā smēķēšana būs jāmet nost..."

Beidz muldēt, skrien! Nevari? Pats vainīgs! No tevis, brāli, netiek prasīts, lai tu būtu kaut kāds supermenis. No tevis tikai cer sagaidīt, lai esi tas, kas tu vari būt, un lai lieto to, ko Dievs tev ir devis. Zināt, ir divu tipu vēderi - alus vēderi un peļu vēderi. Vieni ir no tā, ka nelieto to, ko vajag. Otri ir no tā, ka lieto to, ko nevajag.

Vīrišķība slēpjas arī spējā būt atbildīgam un uzmanīgam pret sievieti. Lai vīrietis pēdējā brīdī nenozustu, *nenoziepētu asti!* Lai beigās par visādām lietām nebūtu nekādu *atgavorku***. Un lai sievietei saņemtu pareizo uzmanību, nevis: "Vai tev kāds šodien jau ir teicis, ka tu esi satriecoša?" Tad vajag atbildēt: "Nē, vēl neteica, bet vakar divreiz filmā dzirdēju!"

Vīrieši bieži ir nepareizi uzmanīgi, un tad reizēm vienīgā atbilde ir: "Nu, ko tev vajag?" Tas ir apmēram tā, it kā novilktu drēbes: "Neko, neko..." No malas tas izskatās nožēlojami. Parasti uz šo uzmanību uzķeras tās zivtiņas, kas nav redzējušas labu savā ģimenē no tēviem vai savā dzīvē no vīriešiem. Katram kaut cik līdzjutīgam vārdam tiek piešķirta milzīga nozīme, un ļoti daudzi vīrieši to izmanto. Bet tā nedrīkst!

Bibelē ir teikts, ka vīrietis nedrīkst apvilkt sieviešu drēbes. Jā, arī kristieši domā par savu ārējo imidžu. Ja reiz fizioloģiski tu esi vīrietis, tad arī tavām drēbēm vajadzētu būt atbilstošām. Savulaik uz Rīgu brauca dziedātājs Valērijs Leontjevs - ar gariem, čirkainiem matoiem un apspīlētām, spīdīgām biksēm. Tāds viņš arī kāpa uz skatuves: "Bigu, bigu, bigu, bigu..."*** Tas nav vīrišķīgi. Kad meitenes nogriež matus kā armijā. Un vīrieši sapin. Tā ir negantība. Tāpat kā vīrišķības standartiem neatbilst tie vīrieši, kas uz galda ripina mazas bumbiņas. Tā dara piecgaidīgi bērneli, kad negrib ēst ķiršus... Kāds varbūt

teikts: "Bet, mācītāj, jūs *izšimpējat* visus vīriešus, kas man patīk!" Tad man jāatgādina: "Es runāju tikai par vīriešiem...". "Sieviete Bibelē radīta pēdējā... Pēdējam cūku pārim iedeva vārdus un tad pasaulē tika ieviesta viņa" var dzirdēt runājam aizvainotas feministes. "Bibeli sarakstījuši vīrieši!" Bet kas tur sliktis? Ir lietas, ko vīrieši nedara, dara tikai sievietes. Arī tur nav nekā nosodāma. Katram savs laiciņš, tādēļ nevajag ignoties, ka sievieti radīja pēdējo. "Viņa bija pēdējais dzīvnieks, kuram Adams iedeva vārdus..." Feministiskā kustība ļoti bieži sevi nostāda tādā riebigā pozīcijā. Ja visi piekristu istai patriarhālajai sistēmai, sievietei tajā būtu princeses vieta. Turpretī despotu sistēmā viņai ir vīrieša vieta un atbildība.

Kad Dievs radīja Adamu, viņš ar to sastrādājās. Dievam un Adamam bija tandēms. Dievs veidoja dzīvniekus un

vacumā: "Hai, ļūļi!"

Ļoti skaistas, bet bez savaldības. Līdz ar to arī bez goda. Tāds skaistums ir kā riņķis rukša šņukurā. Vīrieti, nav ko kompleksot, ka tev tādas nedrīkst patikt. Novērsies un ej garām! Lielākā daļa, kas uzķeras uz tiem krāsainajiem vizuļiem, pēc tam mokās. No desmit laulībām vismaz septiņas ir tādas, kā vīri atzīstas: "Vajadzēja toreiz darīt citādāk..."

Kā labs sievišķības paraugs Bibelē tiek minēta Sāra. Viņa bija paklausīga savam vīram un sauca to par kungu. Sievietes bieži ir neizpratnē: "Hm, kā var nosaukt vīru par kungu?" Nu, labi, var jau, kad ir

... viss pārvēršas par placdarmu, kurā ierodas divi noguruši radījumi

sūtīja tos pie Ādama, lai viņš dotu tiem vārdus. Vispirms Dievs iemācīja Adamam apkopt Ēdenes dārzu. Adamam bija jāmekā strādāt un būt atbildīgam par to, ko viņš dara. Tikai tad, kad viņš kādu laiku bija nostrādājis Ēdenes dārzā, kad viņš Dieva tuvumā neatrada sev līdzīgu, tikai tad Dievs viņam teica: "Cilvēkam nav labi būt vienam!" un iedeva pasaulē sievieti. Ādams bija nobriedis par vīrieti, kam varēja uzticēt sievieti. Un vēl. Vispirms notika iepazīšanās, nevis: "Wow, tu biji satriecoša! A kā tevi sauc?" Tusiņos tā var gadīties, bet Ēdenes dārzā tā nebija.

Par sievieti Bibelē ir teikts: "Daiļums viņ, un skaistums paiet!" Kad tu redzi pie melniem mūkiem draiskules divdesmit divu, trīsdesmit gadu

... feministiskā kustība bieži sevi nostāda riebigā pozīcijā

cemme: "Vira kungs, varbūt noiesi līdz pagrabam?" Tā ironiski. Bet ja to dara ar mīlestību un ar cieņu, vīrietim rodas ļoti kompleksaina sajūta. Tas nav ne ēdams, ne smaržojams, ne taustāms, bet tas tik ļoti atver turpmākajiem solījumiem! Vīrieti tas izraisa kaut ko ļoti labu. Ja tās, protams, ir pareizās attiecības.

Vīrišķība un sievišķība attiecībās. Kas tā ir? Diemžēl bieži vien tā ir arīšķība. Arī arīšķībai ir sava nozīme, tā ir kā riepas, kas dilst. Tikai bagātākie cilvēki var atļauties tās mainīt. Mēs redzam, ka vīrieši ārēji cenšas būt pirmie biznesā, un sievietes izskatās pēc lellēm. Bet, kad viņi atnāk mājās, vīrietis pēkšņi vairs nav vīrietis un sieviete vairs nav sieviete. Pēkšņi viss pārvēršas par placdarmu, kurā ierodas divi noguruši radījumi. Šņuku, šņaku - kopā paēd. Viens nomazgājas, otrs - nē. Bliks, blāks - abi atlūst gultā. No rīta - dzīn. Grābj un ķer. Pošas. Taisās. Un, kad iziet no mājas, atkal ir vīrišķīgie vīrieši un sievišķīgās sievietes. *Na kakova hrena***** mums vajag šitādu sabiedrību? Kad mājās visi ir pārguruši un nelaimīgi, bet ārpus mājas nepārtraukti tēlo?

Kādā grāmatā kāda islama sieviete saka: "Jūs, rietumu sievietes, organizējat feministisko kustību un sakāt, ka mēs esam tumsonīgas. Mēs staigājam garos paltrakos, aizsegtām sejām un esam apspīstas. Jūs svārkus nomaināt pret

platāku jostu un pēc tam brīnāties: "Vīrieši mūs uzlūko kā seksa objektus... Mēs arī esam personības!" Šai islama sievietei ir taisnība. Vēl viņa saka: "Mēs arī mākam rotāties. Kad es atnāku mājās, es novelku nost visu, kas man ir mugurā, un izgreznojos tā, kā neviens vīrietis, izņemot manu vīru, nav redzējis!"

Ar savu fizisko miesu mēs nekad nevarēsim aizvietot to, kādiem mums ir jābūt kā kristīgiem vīriešiem vai sievietēm. Un nekad mēs nevarēsim aizstāt savu fizisko izturēšanos kā vīrieši vai sievietes tikai ar to, ka būsīm labi kristieši. Ir jārūpējas par abām pusēm. Fizisko un garīgo. Vīrišķo un sievišķo.

Uzklausījusi GITA LIEPIŅA
ANDAS LASES zīmējumi

* kāpēc
** atrunu
*** skrienu...
**** kāda velna pēc

Gentlemen!

This letter is to request your kindness in help me, is this possible in know more about this wonderful Land!

I'm a collector of some things as: post cards (view card), phone cards, maps, CDS, miniatures, souvenirs, magazines, etc.

I'm a brazilian, I'll like to have some pen pals in Latvia, in this languages only: portuguese, spanish, italian, french or english.

I hope yours can help me and, I'll receive many letters there bach soon!

Yours sincerely, José
Joaquim Santana,
Rua Armandi Oliveira, 48,
CEP=44072-280 Feira de
Santana, Bahia, BRASIL

Fuksēšana ģeogrāfu gaumē

"Labāk vēlu nekā nekad," teica Old Vāverlijs, nolikdams galvu uz sliedēm, kad vilciens bija pazudis aiz līkuma. Labāk vēlu nekā nekad – Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes pirmkursnieki nu ir pilntiesīgi studenti, nevis fukši.

Fuksēšanas procedūra sākas ar fakultātes inventāra uzskaiti – fukši klīda pa visiem stāviem, skaitdami logus, durvis, atkritumu tvertnes un naglas. Pēc tam sākas adrenalīnu vairojoša procedūra, proti, pa virvi, kas nostiepta pāri iekšpagalmam, bija jānobrauc no otrā stāva uz pirmo, mēģinot neatlimēties pret pagalma mūriem. Šo norisi pavadija sajusmināti spiedzieni, un vairs fukšu atzina, ka labprāt šādi izklaidētos katru dienu. Nākamā atrakcija bija "Bendes deja ar sfinksām" kādā Alber-

ta ielas nama pagalmā, kuras laikā fukši ar galvā uzvilktiem maisiņiem nevainīgi dejoja, pat nenojauzdami, ka tūlīt pār viņu galvām nolīs ūdens šaltis. Rīgas pilsētvīdē paliekošas pēdas atstāja nakošās izrīcības – modelējot ainu, kāda dažbrīd paveras koju kāpņutelpās, uz kāda asfaltēta laukuma ar kritu tika iezīmētas "kritušo" ķermeņa kontūras – labāko kriminālfilmu garā. Vēl tikai derētu sarkanās lentes apkārt, un masu slaktiņa aina būtu pilnīga. Fuksetāji bija parūpējušies arī par jauniņo iejušanas lauku prakses gaisotnē – kādā rotaļlaukumā bija jārok bedrites augsnes zinātnes vajadzībām, kā arī jāzīmē ģeodēzijas poligoni. Ar šiem ārkārtīgi precīzajiem rasejumiem fukši nedaudz piketēja pie Ministru kabineta, bet tad jau bija jādodas uz Vērmanes dārzu, jāpiedalās

nedaudz uzlabotā spēlē "Ādamam bij' septiņ'dēli" un tālāk bez kādiem šķēršļiem jātraucas uz vakara otrās daļas norises vietu – LMA Studentu klubū.

Studentu klubū fukši nodeva Izglītības ministrijas apstiprinātu zvērestu, kurš aptvēra dažādas ģeodēzijas jomas – sākot ar lekcijām un beidzot ar lauka praksēm (protams, neaizmirstot goddevību pret vecajiem ģeogrāfiem un, kas vissvarīgāk, ģeogrāfisko patriotismu) un nodziedāja fakultātes himnu, kuras rindas "Es miera dzīvi neatzistu, / Kas laime ir, to meklēšu" ir katra ista ģeogrāfa dzīves motīvs. Pēc svinīgajām norisēm pirmkursnieki – nu jau pilntiesīgi studenti – radīja priekšnesumus – kā fukši tikuši dancināti pēc vecāko kursu stabules,

ģeologu "Ozols" repoja par to, kas mainījies viņa dzīvē, kopš viņš mācās ģeologos, bet visefektīgākais bija vides zinātnieku priekšnesums, kurā videnieki smagā metāla stilā atskaņoja (un attēloja) dziesmu "Mušas dzīve pušu ira, lielā zaļā muša mirā".

Līdz ar to pirmkursnieku integrācija ģeotautā tika pabeigta. Vakara muzikālo daļu veidoja grupu "W.O.R.M." un "Spark In The Dark" uzstāšanās, kā arī diskotēka, kuras norisi mazliet traucēja pārāk šaurās telpas – ģeogrāfu un ģeodraugu, izrādās, ir krietni vairāk, nekā varētu domāt!

ANETE POŠIVA

sports

Panākumi Latvijas un Baltijas valstu čempionātos!

Labus panākumus s/k "Universitātes Sports" galda tenisistī guvuši valsts čempionāta. Ar katru gadu kļūst arvien grūtāk izcīnīt augstāka kaluma medaļas. Jaunie progresē, bet citiem jau pietrūkst izturības.

No s/k "US" Latvijas čempionātā šoreiz nepiedalījās G. Rūsis, kurš patlaban Zviedrijā gan mācās, gan pats trenējas, gan arī strādā vienlaikus vairākās vietās. Toties no Zviedrijas ieradās mūsu studente L. Krūmiņa, kura tur mācās un trenējas un pēdējā laikā sākusī arī nedaudz strādāt.

Savdabīgu rekordu šajā čempionātā sasniedza S. Vasiljevs, kurš joprojām mācās LU. Viņš kļuva par trīspadsmitkārtējo republikas čempionu vienspēlē – pārspēja savlaik slavenās Dz. Lūkinas rekordu. Viņa kļuva par divpadsmitkārtējo čempioni, uzvarot divpadsmit reizes pēc kārtas. Vai šo rekordu Latvi-

jā vai citur kāds spēš atkārtot? Dz. Lūkina beidza LVU Juridisko fakultāti 1970. gadā un ļoti veiksmīgi strādāja šajā jomā. Diemžēl galda teniss pēc LVU beigšanas vairs netika spēlēts.

S. Vasiljevs uzvarēja arī jauktajā dubultspēlē ar bijušo s/k "US" galda tenisisti I. Jozepsoni un ieguva sudraba medaļu vīriešu dubultspēlē ar V. Tolkačevu, kurš savā laikā arī aizstāvēja s/k "US" krāsas.

Pie medaļām tika arī LU sporta metodīķe O. Kartuzova, vienspēlē izcīnot bronzas medaļu, bet sieviešu dubultspēlē – sudraba medaļu kopā ar savu audzēkni A. Ilķenu.

Uzslavu pelna arī L. Krūmiņa, kura vienspēlē dalīja tikai 7. - 8. vietu, toties bronzas medaļu izcīnīja sieviešu dubultspēlē kopā ar liepājniecei I. Ļaudupi.

Var minēt arī J. Oša dalīto 9. - 12. vietu, savukārt J. Isajevs nospēlēja neatbilstoši savām

spējām, arī dalīto 9. - 12. vietu. Joprojām savā limenī spēlē J. Zičāns, kurš otro gadu pēc kārtas ieņem 6. vietu.

Nedaudz par rekordiem galda tenisā. Savā laikā LVU mācījās arī tagadējais s/k "L.K.M.-Plus" treneris A. Kube, kurš Latvijas čempionātos piedalījies jau 39 reizes un joprojām ir līderis iegūto medaļu skaita ziņā – viņam ir 56 godaļgas. V. Kartuzovai to ir 44, S. Vasiljevam – 40, U. Eglitim – 39. Zelta medaļu visvairāk ir O. Kartuzovai – 29, S. Vasiljevam – 28, Dz. Lūkinai – 27, U. Eglitim – 24. Kā redzams, S. Vasiljevam vēl ir iespēja censties, jo viņš vēl var labot daudzus rekordus. Šogad sportistam apritēs tikai 30 gadu.

Pēc nedēļas Rīgā notika Baltijas valstu čempionāts. Var teikt, ka pirmo reizi Latvijas sporta vēsturē mūsu valsts I komanda uzvarēja gan vīriešu, gan sieviešu konkurencē. Turklāt abas otrās izlases ieguva trešo

vietu. Latvijas I komandas sastāvā spēlēja arī S. Vasiljevs, bet sievietēm – O. Kartuzova un L. Krūmiņa. Šoreiz bija ieradies arī G. Rūsis no Zviedrijas, bet slimības dēļ viņš tomēr nepiedalījās.

Jāatzīmē, ka sieviešu komanda pēdējo reizi bija uzvarējusi tikai 1993. gadā Rīgā, kad tās sastāvā spēlēja visi LU un s/k "US" spēlētāji: S. Vasiljevs, G. Rūsis un J. Krūmiņš.

Sievietēm tāds panākums izdevās tikai 1999. gadā, bet tas tika atkārtots jau 2002. gadā.

Individuālajā turnīrā S. Vasiljevs finālā dramatiskajā mačā ar 2 : 4 piekāpās Igaunijas čempionam V. Vainulam.

Spēles sākums Sandijam bija neapskauzams. Pēc trijiem setiem – 0 : 3. Ari Latvijas čempionātā un citos mačos viņš spēja atspēlēties, kad rezultāts bija 0 : 2. S. Vasiljevs izlīdzināja rezultātu, rezultāts bija 3 : 3, tomēr igauņis, kurš ir jaunāks, šoreiz bija nedaudz ātrāks un preci-

zāks, gūstot uzvaru izšķirošajā partijā ar 11 : 7. Komandu mačos Sandijs konkurentu pārspēja ar 3 : 2. O. Kartuzova, zaudējot vienu spēli, dalīja 5. - 8. vietu.

Baltijas čempionāts bija pirmais lielākais galda tenisa turnīrs Latvijā, kas notika pēc jaunajiem sacensību noteikumiem – katrs sets rīvēja līdz 11 punktiem (nevis 21), un serves maiņas notika ik pēc divu (ne piecu) punktu izspēles.

Pēc republikas čempionāta un Baltijas valstu čempionāta rezultātiem tika noteikta Latvijas izlase, kura no 30. marta līdz 7. aprīlim piedalīsies Eiropas čempionātā Zagrebā (Horvātijā). Komandas sastāvā ir iekļauti arī mūsējie: S. Vasiljevs un O. Kartuzova. Raksta autors šoreiz turp dosies kā žurnālists.

GENĀDIJS KARTUZOVIS,
LU lektors, galda tenisa
sekcijas treneris

Badmintons. Mūsu zēni – pirmie, meitenes – otrās!

2. martā Jelgavā notika Latvijas augstskolu sacensības badmintonā. Lielāko augstskolu grupā piefeicās sešas izlases komandas. Katrā komandā atsevišķi vīriešu un sieviešu grupā varēja startēt trīs dalībnieki. Pēc divu labāko punktu summas un dubultspēlēm tika noteikti LASS uzvarētāji.

Mūsu vīriešu izlasi pārstāvēja Ekonomikas un vadības fakul-

tātes 3. kursa studenti Viesturs Vasiljevs, Gatis Graudums un 2. kursa students Reinis Belasovs. Tāpat kā pagājušajā gadā, arī šogad mūsu komanda kopvērtējumā ieguva pirmo vietu. Teicami spēlēja Viesturs, izcīnot 2. vietu, bet Reinis ieguva 3. vietu. Pusfinālā viņš līdzīgā cīņā zaudēja RTU pārstāvim Jānim Malnačam. Toties dubultspēlē Viesturs ar Reini bija ievērojami pārāki par pārējiem konkuren-

tiem.

Sieviešu grupā Margarita Miķelsone no Sociālo zinātņu fakultātes 2. kursa ļoti sīvajā finālā cīņā šogad piekāpās LSPA pārstāvei Kristīnei Šeferei, iegūstot otro vietu. LU godu aizstāvēja arī Helēna Dubrovska no Fizikas un matemātikas fakultātes 1. kursa un Inīta Hartmane – 1. kursa maģistrante, attiecīgi izcīnot 7. un 8. vietu. Dubultspēlē Margarita kopā ar Inī-

tu piekāpās LSPA pārim. Kopvērtējumā pārliecinoša otrā vieta.

Jauktajās dubultspēlēs, kuras komandu cīņā vairs netika oficiāli vērtētas, pirmo vietu ieguva divu vadošo augstskolu pāris – Kristīne Šefere (LSPA) un mūsu Viesturs Vasiljevs, atstājot otrajā vietā Margaritu Miķelsoni un Reini Belasovu.

Gaidāmas atbildīgas sacensības – starptautiskās SELL

studentu spēles, kuras notiks no 17. līdz 19. maijam Tartu. Tām jāgatavojas ļoti rūpīgi, lai godam pārstāvētu mūsu LU.

Iespējas ir, to Margarita, Viesturs un Reinis ar saviem startiem ir pierādījuši.

Atbildīgais par badmintonu –
E. RUBENIS

Tā aiziet mūsu mīļie
Aiziet no ikdienas rūpēm
Mierā un klusumā prom
Paliek vien dvēseles gaisma.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību LU Bibliotēkas Ekonomikas filiāles bibliotēkarei

Ģaiņai Laicānei un viņas dēlam, vīru un tēvu pāragri mūžībā aizvadot.

LATVIJAS UNIVERSITĀTES
BIBLIOTĒKAS KOLEKTĪVS

"Universitātes Avīze"

(Iznāk katru otro otrdienu)

Redaktore ILZE BRINKMANE
Tekstus rediģē IEVA JASINSKA
Fotogrāfs TOMS GRĪNBERGS
Tekstus ievada BRIGITTA KERSTENA
Datorsalikumu veido GUNTARS STEPĀNS

Adrese: Raiņa bulv. 19, 136. telpa, Rīga, LV-1586
(pastkastīte atrodas LU kancelejā)
Tālruni: 7034328, 7034329; Fakss un aut. atb. 7034330
Elektroniskais pasts: luua@lanet.lv
Mājas lapa Internetā: http://www.lanet.lv/~luua
Reģistrācijas apliecība Nr. 535.
Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.
Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.

Laižam uz kino!!

Kadrs no filmas "Vanīļas debesis"

Pavasariņi jauku laiku, milētājiem partnerus, suņiem suņu mātes un konkursantiem konkursus! Tā tas ir bijis, un tā tam būs būt. Pakļaujoties vispārējai likumsakarībai, kārtējais kinokonkurss. Nekas nav mainījies, un, tāpat kā parasti, arī šoreiz "Baltic Cinema" piedāvā nu jau triju filmu apskatu. Bet nu par visu pēc kārtas.

No 8. marta kino "Oskars" skatītāji var priecāties par Toma Krūza aktiermākslu un pirkšanas spēju filmā "Vanīļas debesis". Tiem, kas jau ir paspējuši redzēt spāņu filmu "Atver acis", "Vanīļas debesis" īpaši neieteiktu. Toms ir samaksājis naudu par autortiesībām, nopircis pāris piemērotākus aktierus un lieliski apelpna ieguldīto naudu ar oficiālu plagātiu. Kaut gan savā būtībā filma nav slikta. Stāsts ir par karjeru un puisī, kuru pazudina paša piekoptais dzīvesveids un nevēlēšanās vai nevarēšana samierināties ar reālo situāciju. Puisis, kurš visu dzīvi ir staigājis čības un rozā brilles, pateicoties savam sūri grūti nepelnītajam stāvoklim. Sievietes viņam krit pie kājām kā pagales, darbs sagādā ienākumus un faktiski jau tikai jāspēj priecāties un baudīt dzīvi. Un tā līdz brīdim, kad viss kardināli mainās uz sliktu pusi. Vai kāds spēj jums sabojāt dzīvi? Noteikti jā, un vienmēr, un ne jau tā virspusēji, bet arī pamatīgi. Diezin kāda ir sajūta, nonākot no paradīzes ellē? Cilvēks ir tik viegli ievainojams un cilvēcisks, katrs aizsargā sevi tā, kā prot. Kā izrādās, viena no aizmiršanās iespējām ir sapņi. Ne nu gluži krāsainu Disneja "multeņu" izskatā, bet tomēr. Vienīgā problēma ir cilvēka zemapažņa un atmiņa. Ko izvēlētos jūs - saldus un salkanus melus vai sūru patiesību?

Mēdz teikt, ka no idiota līdz ģēnijam ir tikai viens solis un genialitāti no idiotisma nav ne maz tik viegli atšķirt. Katrs no jums pats to var mēģināt izdarīt, noskatoties filmu "Brīnišķīgais prāts" kuru no 29. marta demonstrē kino "Oskars". Rasels Krovs tēlo talantīgu matemātiķi Džonu Nešu, kas apveltīts ar apbrīnojamām dotībām. Tā kā cilvēks

nevar būt perfekts un lielisks visā, tad, protams, ir arī tīri sadzīviskas jomas, kurās Nešs ir vairāk nekā mazliet divains. Vismaz viņa talants tiek atbilstoši novērtēts ar Nobela miera prēmiju, un tad jau mīļotā sieviete var pievērt acis uz trūkumiem un savādībām. Kas tad galu galā viņš ir - šizofrēniķis vai ģēnijs? To atliek izlemēt skatītājam pašam. Faktiski jau problēmas sagādā nevis šie atšķirīgie cilvēki, bet gan mūsu attieksme pret viņu skatījumu uz lietām. Un nekur jau nav teikts, ka taisnība ir vairākumam.

Tad nu arī ķeramies pie pašreiz **asiņainākā kino piedāvājuma**, neskatoties filmam "Melns vanags nōtriekts". Filmu var noskatīties no 22. marta kino "Oskars". Kas gan cits, ja ne Ārnijs lieliski atgriežas komando tērpā. Šoreiz gan kā dzīves piekrāpts ugunsdzēsējs, lai atriektu teroristu uzspridzināto ģimeni. Lajam minēt trīs reizes, kāds ir filmas iznākums. Jūs nebūsit kļūdušies, pat ne minot. Sliktie dabu pa dibenu, un Arnolds ir guvis gandarījumu. Filmēšanas laikā šī tēma bija gana aktuāla, bet nu jau producenti nedaudz ir nokavējis. Manuprāt, labāk lai Švarc-eneģers dzemdē bērnus, nekā skraida apkārt, šaudams ļaundarus. Gan jau arī kādam tīnim labi ies pie sirds kārtējā Arnolda - taisnības cīnītāja loma.

Bez liekas kavēšanās pārējam pie daudzajiem kā rieksts cietajiem jautājumiem.

1. Kāpēc konkursa jautājumi vienmēr ir cieti kā rieksts?

- a) kārtējais priekšniecības rīkojums;
- b) lai konkursa autors varētu piesavināties brīvbiļetes un "uzvarīties";

c)
k ā p ē c

grūti, uz tādām jau pat bērns šļupstot atbildētu;

d) lai pieskaņotos ES normatīviem.

2. Kam skumjākas acis - zirgam vai Raselam Krovam?

- a) viennozīmīgi zirgam;
- b) viņi abi ir akli ar šablona stikla acīm (skumjām);
- c) kaimiņsētas sunim.

3. Vai Arnolds soda ļaundarus - teroristus?

a) jā, citādi jau filmai nav jēgas;

b) nē, viņš pievienojas starptautiskajiem teroristiem;

c) "sodīt" ir vēl maigi teikts;

d) viņam labāk padodas dzemdēt nekā kauties.

4. Kad debesis ir no vanīļas?

a) tad, kad iet bojā autoavārijā;

b) sapnī;

c) tādas debesis nav pat bilžu grāmatās "Izkrāso pats";

d) pēc vienas heroīna vai LSD devas.

5. Kas ir idiots?

a) garīgi (vai galīgi, sīkākus skaidrojumus skatīt PME) atpalcis cilvēks;

b) Dostojevskas garadarbs;

c) visi kaimiņi sliktā dienā;

d) grūti pateikt.

6. Sofija filmā "Vanīļas debesis" ir laba vai slikta meitene?

a) Sofija ir virtuāls tēls, kurš iepazīts čatā;

b) viņa ir laba (mājsaimniece) gan sapnī, gan īstenībā;

c) nezinu, vai laba, bet smuka gan;

d) smuka viņa nav, bet dumja gan - un nevienam nepatīk.

Tas nu pagaidām. Tā kā slēpt adresi ir bezjēdzīgi, atbil-

Kadrs no filmas "Brīnišķīgais prāts"

des sūtiet uz adresi: spirts57@yahoo.com.

Neaizmirstiet arī isi pamatot atbildes, jo žūrija ir barga.

B. S. ŠVINSKIS

Pēc pilsētas kanāla fūršanas un padziļināšanas pērnajā gadā ir bagātinājusies tā fauna. Šādu vidi par sev labvēlīgu atzinuši arī lielāki, pagaidām nenoskaidrotas sugas dzīvnieki. Ir jau izskanējušas versijas, ka tie ir Nesijas pēcnācēji un anakondas, Čemobilas zuši un Ignalinas dēles. Zinātāji to sauc par "pasakām", tomēr nevarot likt vietā citu versiju. "UA" fotogrāfam izdevies fiksēt virs ūdens virsmas parādījušos tumšu objektu, kas laiku pa laikam ir manāms kanālā neitālu no LU galvenās ēkas - pie operas tiltiņa.

Baumo, ka Latvijas Universitāte izšķirusies par visai radikālu soli, lai nodrošinātu iespēju lielākam skaitam studentu studēt Universitātē bez maksas, kā arī, lai palielinātu vienreizējo stipendiju fondu. LU esot nopirkusi akciju kontrolpaketi dažos nelielos spēju biznesa uzņēmumos. Turpmāk tai piederošās spēju zāles būšot atpazīstamas, iestājošies krēsli, kad no izkārtnes uzraksta "SPĒJU ZĀLE" izgaismoti paliks tikai burti "LU".

Rubriku sagatavoja ARILL'S & KO

ANNORĒ DRUKAS BIROJS

- Tekstu drukāšana un noformēšana referāti, kursa darbi, vēstules, līgumi u.c.
- Attēlu maketēšana
- Faksu nosūtīšana
- Kopēšana
- Izdrukas - krāsainas un melnbaltas Skenēšana
- Vizītkaršu izgatavošana
- Tulkojumi - latviešu, krievu, vācu, angļu valodā

DARBUS VEICAM ĀTRI UN KVALITĀTĪVI.
IESPĒJAMAS ATLAIDES.

Darba laiks:

Pirmdien - piektdien - 8.30 - 19.30

Sestdien, svētdien - 10.00 - 17.00

Adrese:

Rīga, Avotu iela - 3 (no pagalma)

Tālr./fakss 7281407, mob. 6775302